Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 116 (2406). СЕШАНБА 21 МАЙ, 1974 й.

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади. Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

⊙ КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети молекуляр биология ва молекуляр генетикани жадал ривожлантириш ҳамда уларнинг ютуқларидан халқ хўжалигида фойдаланиш тўғрисидаги масалани қараб чиқиб, қарор қабул қилди.

⊙ СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин 20 майда совет ҳукуматининг таклифига биноан расмий визит билан Совет Иттифоқига келган Бангладеш Халқ Республикаси Ташқи ишлар Министри Камал Хоссейнни Кремлда қабул қилди.

⊙ А. Н. Косигин ва К. Хоссейн ўртасидаги суҳбат дўстона вазиятда ўтди.

⊙ СССР Олий Совети Миллатлар Совети ташқи ишлар комиссиясининг раиси, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. М. Пономарев бошчилигидаги СССР Олий Совети делегацияси 20 майда расмий визит билан Вашингтонга келди.

• *Белгиловчи йил меҳнат вахтаси*

ВАҚТДАН ЎЗГАНЛАР

«Кам ишчи кучи сарфлаган ҳолда кўплаб сифатли маҳсулот ишлаб чиқарамиз!». Юбилей йили меҳнат вахтасини давом эттираётган «Учқун» тўқимачилик - галантерея фирмаси коллективининг шиори ана шундай. Ҳар бир меҳнат участкасида юқори меҳнат унумдорлигига эришишга ҳаракат қилаётган фирма коллективи орасида беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш ташаббуси кенг қулоч ёймоқда. Ҳозирда фирманинг 56 ишчиси беш йиллик шахсий топшириқларини муваффақиятли адо этиб, 1976 йил ҳисобига маҳсулот бермоқда. Коллективда зичлаштирилган иш усулига ўтиб ишлаётган кўплаб тўқувчилар дастгоҳлар қувватидан тўла фойдаланиш асосида беш кунлик топшириқларини тўрт кунда бажаришга муяссар бўлмоқда.

Корхонада биринчи бўлиб беш йилликни тўрт йилда бажариш ташаббуси билан чиққан Мамлакат Расулова издошларининг сафи кундан-кунга ошиб бормоқда. Нормада белгиланган 19 дастгоҳ ўрнига 24 дастгоҳни бошқараётган Н. Камолиддинова, А. Шепелина, В. Игначенко каби тўқувчилар беш йиллик охиригача пландан ташқари икки миллион метрдан зиёд ленталар тайёрлашга аҳд қилишган. Шунинг учун ҳам ҳар бир дақиқани бевосита ишлаб чиқаришга сарфлаш асосида юқори меҳнат унумдорлигига эришилмоқда.

ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ III ХАЛҚАРО КИНОФЕСТИВАЛЬ ҚАТНАШЧИЛАРИГА ВА МЕҲМОНЛАРИГА

Тошкентдаги III халқаро кинофестиваль қатнашчиларини ва меҳмонларини самимий табриклайман.

Тошкент кинофестиваллари Осиё, Африка ва Латин Америкасидаги ривожланаётган мамлакатлар кинематографчилари ижодий ютуқларининг анъанавий кўриги бўлиб қолаётганлиги бизнинг мамлакатимизда зўр мамнуният билан таъкидланмоқда.

Бу йилги янги учрашув, фильмларни кўрсатиш, кино санъатини ривожлантиришнинг актуал проблемаларини биргалашиб муҳокама қилиш тараққийпарвар кинематографчиларнинг ижодий тажрибани баҳам кўришларига, ўз кучларини бирлаштириб, жипслаштиришларига шубҳасиз хизмат қилади.

Кинематографиянинг кенг миқёсда оммалашганлиги, унинг одамлар онги ва дилига зўр таъсир ўтказиши кинони ижтимоий ривожланишнинг таъсирчан кучига айлантирмоқда. Бу кучдан инсоният манфаатлари йўлида фойдаланиш муҳимдир. Ҳозирги замон шароитида, тинч-тотув яшаш принциплари халқаро муносабатлар практикасига тобора чуқур сингиб бораётган бир пайтда кино халқларнинг ҳамжиҳатлиги ва ҳамкорлигини ўстириш учун, тинчлик, инсонпарварлик ва социал тараққиёт ғояларини қарор топтириш учун айниқса кўп иш қилиши мумкин.

Сизларнинг фестивалингиз ўзининг 50 йиллигини нишонлаётган Совет Ўзбекистони диёрида ўтказилмоқда. Барча Совет республикаларининг тарихи каби Совет Ўзбекистонининг тарихи ҳам ленинча миллий сиёсат тантанасининг яққол далилидир.

Совет халқи, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Осиё, Африка ва Латин Америкаси халқлари билан дўстона муносабатлардан ва ҳар томонлама ҳамкорликдан ғоят манфаатдордирлар.

Бугун Тошкентда очилаётган халқаро кинофестиваль шу дўстлик ва ҳамкорликни янада ривожлантиришга хизмат қилади, социал ва миллий озодлик учун, халқларнинг равнақи ва бахт-саодати учун курашаётган кино санъатининг тараққиётига кўмаклашади, деб ишонч билдиришга ижозат бергайсизлар.

Тошкентдаги III кинофестивалнинг барча қатнашчиларига чин кўнгилдан катта ижодий муваффақиятлар тилайман.

Л. БРЕЖНЕВ.

ИККИ ҚИТЪА КИНОСАНЪАТИ КЎРИГИ

ОСИЁ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИ III ХАЛҚАРО КИНОФЕСТИВАЛИНИНГ ТАНТАНАЛИ ОЧИЛИШИ

Тошкентда ажойиб бир гул очилди. Гулбарглар — Ўзбекистон пойтахтининг меҳмонлари бўлган неча ўнлаб байроқлардир. Бу ерда 20 май куни Осиё ва Африка мамлакатлари кино санъатининг катта кўриги бошланади.

«Тинчлик, социал тараққиёт ва халқлар озодлиги учун» шиори остида ўтаётган бу кўриклар анъана бўлиб қолди.

Фестивалнинг эмблемаси ҳам санъатнинг роли, улуғвор вазифасидан далолат беради: кинолента ер куррасини ўраб олган. Бу анъанавий эмблема ёнида яна битта эмблема пайдо бўлди: ўзбек диёрининг энг гўзал гули — ғўза чаноғида кинолента очилди. Фестивал қатнашчиларининг асарлари «оқ олтин»дан ясалган плёнкада акс эттирилганлиги жиҳатидан ҳам эмблеманинг аҳамияти янада зўраяди.

Кечқурун Ўзбекистон пойтахтининг меҳмонлари, жамоатчилик вакиллари Санъат саройига йиғилдилар. Бу ерда Осиё ва Африка мамлакатларининг III Халқаро кинофестивали тантанали очилди.

Фестивал ташкилот комитетининг раиси, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Р. Ҳ. Абдуллаева анжуман аҳли ва меҳмонлари ҳузурида нутқ сўзлади.

Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларидаёқ пролетариатнинг улуғ доҳийси, инсониятнинг улуғвор даҳоларидан бири, жаҳонда биринчи ишчи-деҳқон давлатининг асосчиси В. И. Ленин «Ҳамма санъатлар ичида биз учун энг муҳими кинодир» деган эди.

Шу санъат ўз ичига олувчи уфқлар шу қадар кенг, ер юзида рўй бераётган социал ва сиёсий ўзгаришлар билан шу қадар боғланиб кетганки, бирон прогрессив кинематограф замонамизнинг энг ўткир, энг актуал проблемалари тўғрисида ўзининг салмоқли сўзларини айтмасдан туролмайди.

Совет халқи улуғ Ленин имзолаган 1917 йилги тинчлик тўғрисидаги Декретдан КПССнинг XXIV съезди олға сурган Тинчлик программасига қадар Коммунистик партиямиз, Совет ҳукуматимиз ва шахсан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев ер юзида тинчлик тўғрисида ҳормай-толмай ғамхўрлик қилиб келаётганликлари билан фахрланади.

Фикримизча замонамизнинг кинематографи эски ва янги мустамлакачиликка қарши, реакцияга ва империализмга қарши курашчиларнинг олдинги сафларида бўлмоғи, содир бўлаётган ижтимоий ходисаларнинг моҳиятини очиб бермоғи лозим. Тошкентдаги учинчи Халқаро кинофестивал бундан аввалги икки фестивал сингари икки қитъа кинематографчилари тараққийпарвар кучларини тинчлик, социал тараққиёт ва халқлар озодлиги учун курашида бирлаштиришда катта роль ўйнайди, ўзига хос ижодий мактаб бўлиб қолади, деб ишонамиз.

Тошкентдаги кино анжуман изсиз ўтмаётганлигидан киши хурсанд бўлади. Иккинчи ва учинчи фестивал ўртасида Осиё ва Африка кинематографиясининг тараққиётини қисқача таҳлил этадиган бўлсак, бу давр кино арбобларининг ўз халқининг ўй-фикр ва орзу-умидларини намоён этиб берувчи, адолатсизликни шармандаи шармисор этувчи, зулм ва таҳқирлашга қарши норозилик билдирувчи, меҳнат аҳлининг тинчлик ва озодликка чанқоқлигини ифодаловчи мавзуларни ишлаб чиқишда кино арбобларининг зўр бериб астойдил ишлаганликлари билан характерланишини айтса бўлади. Учинчи Тошкент фестивалининг экрани бунга далил бўла олади.

Фестивалимизнинг яна бир ажойиб томони — «Тинчлик, социал тараққиёт ва халқлар озодлиги учун» шиори ҳар сафар тобора кўпроқ тарафдорларни топаётганлигида эканлигини алоҳида айтиб ўтгим келади.

Йиғилиш аҳли фестивалда қатнашаётган мамлакатларнинг номларини қарсаклар билан кутиб олади. Булар Осиё ва Африканинг 49 давлати, Совет Иттифоқининг тўққиз республикасидан, шунингдек социалистик мамлакатлар, Европа ва Американинг бир қанча мамлакатларидан келган меҳмонлардан иборат. Фестивалда Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ва ЮНЕСКО делегациялари ҳам ҳозир бўлдилар.

Р. Ҳ. Абдуллаева Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси ҳукумати, Ўзбекистон меҳнаткашлари номидан фестивалнинг ҳамма қатнашчилари ва меҳмонларини қизғин, самимий табриклайди.

Одамлар билан лиқ тўла зал КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Осиё ва Африка мамлакатлари III Халқаро кинофестивали қатнашчилари ва меҳмонларига табригини гулдурос қарсаклар билан кутиб олди.

Табрик текстини ўқиб эшиттирган СССР давлат киносининг раиси Ф. Т. Ермаш айтдики, Осиё ва Африка мамлакатларининг III халқаро кинофестивали ҳозирги жаҳон кино санъатининг муҳим босқичи бўлишидан ташқари кўпгина мамлакатлар халқларининг ижтимоий ва маданий ҳаётида ҳам катта воқеа бўлади.

Тошкент кинофестивали ўзининг шиори туфайли қисқа муддат ичида киносанъатнинг обрўли ва мўътабар кўриги бўлиб қолди. Бугунги кунда унинг тўла ҳуқуқли аъзолари қаторига Латин Америкасининг кинематографи қўшилмоқда.

Осиё ва Африка мамлакатлари ёш кинематографияларининг тез ўсиши, уларнинг жаҳон экранида кенг кўламда эътироф этилишига даставвал сабаб шуки, кинематографчилар ҳаёт, катта сиёсий ва социал проблемалар билан фаол қизиқмоқдалар, озодлик ва социал тараққиёт йўлини танлаб олган халқларнинг меҳнати ва курашини реалистик акс эттириш билан актив шуғулланмоқдалар.

Шу мамлакатлар халқларининг адолатли курашини Совет Иттифоқи ҳамиша кенг кўламда амалий қўллаб-қувватлаб келди.

СССР кинематографчилар союзи правлениесининг биринчи секретари Л. А. Кулижановга сўз берилади.

Ҳозиргина биз Леонид Ильич Брежневнинг ҳаммамизни ғоятда тўлқинлантирган табригини эшитдик. Тошкент фестивалига КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг мурожаат қилганлигининг ўзиёқ унинг эзгу, самимий истаклари мамлакатимизда кино санъатига қандай аҳамият берилаётганлигининг ёрқин далилидир.

«Ташсельмаш» заводининг слесари, Тошкент шаҳар Советининг депутати Маҳмуд Мўйдинов минбарга чиқади:

— Биз, Ўзбекистон ишчилари кино арбобларининг анъанавий учрашуви тинчлик ва дўстлик шаҳри Тошкентда шонли воқеа — Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси ва Ўзбекистон Компартияси ташкил топган куннинг 50 йиллиги арафасида ўтказилаётганлигидан ғоятда хурсандмиз. Фестивалнинг ҳар бир қатнашчиси ва меҳмони ҳозирги Тошкент билан, шунингдек, республикамизнинг бошқа шаҳарлари ва қишлоқлари билан танишгач, ўзбек халқи жонажон Коммунистик партиянинг доно раҳбарлигида ягона қардош оилада 50 йил мобайнида қандай муваффақиятларга эришганлигига ишонч ҳосил қилиши турган гап.

Тошкентликлар III Халқаро кинофестивал муваффақиятли ўтиб, прогрессив кино санъатнинг ҳақиқий байрамига айланиши учун ҳамма ишларни қилишга интилдилар.

— Бугун бизнинг ўзбек диёримизга санъат байрами келди, — деди Калинин районидаги Карл Маркс номли колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ғуломмаҳмуд Абдуллаев. — Колхозчи деҳқонлар номидан фестивалнинг ҳамма қатнашчиларини табриклайман ва уларнинг ижодиётига катта-катта муваффақиятлар тилайман. Биз экономика ва маданият равнақ топаётган ўзбек диёрида рўй бераётган ажойиб ўзгаришлар билан фахрланамиз. Бугунги кунда кино халқларни ва қитъаларни дўстлик алоқалари билан бирлаштираётган чинакам бебаҳо ҳазина бўлиб қолди.

— Биз ҳаммамиз ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг фестивал номига йўллаган самимий қизғин табригидан фахрланиб, ғоятда тўлқинландик, — деди В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети шарқ факультетининг студенти Лола Хатамова. — Бу табрик Тошкент кинофестивали ўз шиорида эълон қилинган ғояларни амалга оширишда қандай аҳамиятга эга эканлигининг далилидир. Биз экранда ўз халқининг ҳаёти, меҳнати ва кураши тўғрисида истеъдод билан виждонан ҳикоя қилиб бераётган, миллион-миллион томошабинлар онгида тинчлик, тараққиёт, инсонпарварлик идеалларини қарор топтираётган жаҳондаги прогрессив кинематографчиларнинг асарларини яхши биламиз ва қадрлаймиз. Замонамизнинг энг юксак ва ажойиб идеаллари билан илҳомланган киносанъати усталарининг сафлари кенгайиб, мустаҳкамланиб бораверсин.

Турли мамлакатларнинг кино арбоблари фахрли ва тантанали вазифани бажаряптилар — сарой гумбазлари остида фестивал байроғи — шу анжуман эмблемаси тасвирланган зангори байроқ кўтарилади.

СССР ва Ўзбекистон ССРнинг давлат гимнлари янграйди.

Кино санъати байрами бошланди. Фестивал экранида кўрсатилган дастлабки фильмларнинг ўзиёқ жаҳон кинематографчилари дўстлиги, ижодий алоқалари самарадорлигининг ёрқин далили бўлди.

Томошабинлар ўзбек кино ҳужжатчилари яратган республика бўйлаб кино саёҳат — «Ўзбекистон — дўстлар нигоҳида» лентаси билан Совет Иттифоқи ва Япония кино усталари биргалашиб суратга олган «Севикли Москвам» бадиий фильмини мароқ билан томоша қилдилар.

Энди ўн кун мобайнида мароқли учрашувлар, премьералар, ижодий мунозаралар бўлади. (ЎзТАГ).

ЯХШИ НИЯТЛАР БИЛАН

Сайёд ХОШИМ,
Бангладеш Халқ Республикаси кино кооперацияси бош директори.

Биз Бангладеш мамлакатининг киночилари Совет Ўзбекистонининг пойтахти — Тошкентга энг яхши ниятлар билан келдик. Мақсадимиз икки қитъа мамлакатларининг катта кино анжуманида қатнашиш, узоқ-яқиндан бу ерга марҳамат қилган дустларимизнинг самимий сўзларини тинглаш, уларнинг қалбидаги орзу ва истакларни намоён қилувчи экран картиналарни қизиқиш билан кўришдир. Чунки, дўстларнинг бундай катта даврада учрашуви маданиятларимизнинг бир-биридан баҳра олишига, мамлакатларимизнинг келгусидаги тараққиётига хизмат қилади.

Кинофестиваль учун «Ҳаётга қайтиш» деб аталган бадиий фильмни олиб келдик. Бу асарни ёш ва талантли режиссёр Хон Атаур Раҳмон экранлаштирган. Асарда эндигина янги ҳаётга қадам қўйган мамлакатимиз халқларининг порлоқ тақдири бошланганлиги ҳақида ҳикоя қилинади.

Бангладеш халқи чинакам озодлик йўлига чиқиб олди. Бу муқаддас курашда Совет Иттифоқининг мададини бир умрга унутмаймиз. Демоқчиманки, Тошкент фестивалининг «Тинчлик, социал тараққиёт ва халқлар озодлиги учун» деган шиори Бангладеш халқи фикрига ҳамоҳангдир.

Мамлакатимизда бадиий фильмлар ишлаб чиқариш ҳали юксак даражада ривожланмаган бўлса ҳам, биз яратилаётган фильмларда халқимизнинг орзу-истакларини изҳор этмоқдамиз. Кейинги беш йил мобайнида юздан ортиқ фильмлар яратилди.

Мамлакатимизда кино санъатининг ривожланишида Совет Иттифоқининг талантли кинематографистлари таъсири бор. Бизлар Довженко, Эйзенштейн, Пудовкинлар яратган фильмларни жуда ҳам қизиқиш ва иштиёқ билан томоша қиламиз. Ана шу ленталардан маҳорат сирларини ўрганганмиз.

Бизларнинг айтмоқчи бўлган фикрларимиз кўп. Дўстлигимиз катта йўлга чиқиб олаяпти. Бундан буён дўстлик даврасида суҳбат қураверамиз.

Осиё ва Африка мамлакатлари Тошкент кино фестивалида Ироқ Араб Республикасининг кўпгина кино арбоблари ҳам қатнашадилар. Мана, бу суратда сиз бир группа ироқлик кино намоёндаларини кўриб турибсиз (чапдан ўнгга) Бағдод телевидениесининг редактори Аҳмад Ҳалаф, илмий ходим Фуад Завар Ага, киноактирса Вид ад Салим ва режиссёр Абдулваҳоб Солиҳ Тошкент билан танишмоқдалар.

М. Нуриддинов фотоси.

УЙ МУБОРАК

Калитлар шодаси

Студентлар шаҳарчасида Тошкент Политехника институти студентлари учун 600 ўринли ётоқхона биноси давлат қабул комиссиясига топширилди.

Барча қулайликларга эга бўлган ётоқхонани 6-трестнинг 32-қурилиш бошқармаси бунёдкорлари қурдилар. Пардоз ишларини Пардозлаш трестига қарашли 29-қурилиш бошқармаси сайқалчилари бажаришди.

Сайқалчилар объектда 373 минг сўмлик пардоз ишларини сифатли адо этдилар. Бу ерда сувоқчилар, бўёқчилар ва дурадгорлардан бир пайтнинг ўзидан 60 га яқин бинокор хизмат қилди. Улар имкониятларни ишга солиб, смена топшириқларини 115—120 процентга етказиб адо этдилар.

Пардозловчилар ётоқхона атрофини ободонлаштириб, дарахтлар ўтқазишди. Иш кўнгилдагидек адо этилгандан кейин, калитлар шодаси буюртмачига топширилди.

Юксак унумдорлик

Меҳнат Қизил Байроқ орденли 159-трестга қарашли 4-темир-бетон буюмлар заводи коллективи трест объектларини бетон, қоришма, йиғма темир-бетон ҳамда арматура материаллари билан таъминлайди.

Корхона коллективи 4 ой давомида 790 минг ўрнига 796 минг сўмлик маҳсулот реализация қилиб, меҳнат унумдорлиги кўрсаткичини 105 процент бажарган эди.

Бинокорлар май ойида қурилиш объектларига 220 минг сўмлик қурилиш материалари етказиб беришлари лозим. Улар бор имкониятлардан унумли фойдаланиб, ўтган давр ичида 190 минг сўмдан зиёд маҳсулот ишлаб чиқаришга муваффақ бўлдилар.

Социалистик мусобақа ғолибларидан электр пайвандчи О. Шиляев, бетончилардан Р. Абдураҳмонова, В. Шабибулина смена нормаларини 1,5—2 ҳиссадан бажариб, ҳамкасбларига намуна бўлмоқдалар. Уларнинг аҳди республика юбилейини меҳнатда юқори кўрсаткичлар билан нишонлашдир.

Т. ҲАСАНОВ.

«Нукус» чорлайди

Осиё ва Африка мамлакатларининг Тошкентдаги III кинофестивали учун муносиб совға тайёрланди. 6-қурилиш трестининг 32-қурилиш бошқармаси азаматлари Студентлар шаҳарчаси ёнгинасида янги кинотеатр биносини фойдаланишга топширдилар.

Янги маданият маскани лойиҳасини «ТашЗНИИЭП» лойиҳа институтининг мутахассислари тайёрлашган. Кенг форматли фильмлар намойиш қилинадиган бу томоша зали 800 ўриндан иборат. Барча техника воситалари, жиҳозларни тайёрлаш ва уларни ўрнатишда Одесса шаҳри, Тошкентдаги «Кинодеталь» заводи мутахассислари қатнашдилар. Бунёдкорлик ишларига ҳаммаси бўлиб 750 минг сўм пул сарфланди. Бинода буфет ва бар ҳам жойлашган.

Янги кинотеатр Қорақалпоғистон Россияга ихтиёрий қўшилганлигининг 100 йиллиги муносабати билан унга автоном ўлканинг пойтахти — Нукус шаҳри номи берилди. Кинотеатрда фестиваль фильмлари намойиш қилинади.

Илтифотингиз учун раҳмат

Қайс Аль ЗУБЕДИИ,
Сурия Араб Республикаси, режиссёр ва оператор.

— Мен жаҳондаги кўпгина мамлакатларда ўтказилган кинофестивалларида қатнашганман. Лекин, Тошкентга келиб ажойиб манзаранинг гувоҳи бўлдим. Улкан анжуман ташкилотчилари ҳамма ишларни меҳмондўстлик, сертакаллуф хислатлари билан олиб бормоқдалар. Барча ишлар тартибли ташкил қилинган. Ана шундай яхши кайфиятли вазиятга тушиб қолганингдан беҳад қувониб кетасан.

Тошкент кинофестивали биргина Осиё ва Африка мамлакатлари учун эмас, балки жаҳоннинг бошқа қитъаларида озодлик, мустақиллик учун курашаётган халқларга илҳомбахш манба бўлиб хизмат қилади. Биз кино санъати усталари фестивалда маҳорат сирлари ҳақида, халқларимизнинг қалбини тўлқинлантираётган масалалар ҳақида бафуржа фикр алмашамиз. Ҳамкасблар билан бўладиган суҳбатларимиз албатта Тошкент кинофестивалининг ўз олдига қўйган шиоридан келиб чиқади.

Мен кинофестивалга «Аль-Езарли» бадиий фильмини олиб келдим. Кино асари ўрта мактабни ташлаб кетган бир боланинг бошидан ўтган воқеалар ҳақида ҳикоя қилади. Турмуш машаққатларига бардош бераолмаган бола ўқишни ташлаб, портга ишга боради. Картинада унинг биринчи иш куни, турли тасодифларга дуч келиши, ҳар хил воқеаларни бошидан кечириши акс эттирилган. Ишончим комилки, фильм томошабинларга маъқул бўлади. Чунки, кўпгина мамлакатларда бола, тарбияси ва уларнинг ҳаётда йўл топа олиши машаққатли масалалардан бири бўлиб турибди.

Сурия ва Совет Иттифоқи ўртасидаги дўстлик йил сайин ривожланиб бормоқда. Бизнинг дўстлигимиз маданият борасида ҳам кенг қулоч ёзмоқда. Мамлакатимизда ҳар йили Совет Иттифоқи фильмлари фестивали ўтказилиб турилади. Биз дўстларимизнинг ленталари орқали совет кишиларининг бахтли тақдири, уларнинг характери, бунёдкорлик ишлари билан яқиндан танишамиз.

Тошкент фестивали дўстлигимиз ва кино санъатининг тараққиёти учун хизмат қилади.

ШАҲАРЛАРИМИЗ ОБОД ВА КЎРКАМ БЎЛСИН

ЎЗБЕКИСТОН ССР ШАҲАРЛАРИНИ ЯХШИРОҚ ОБОД ҚИЛИШ ВА САНИТАРИЯ ҲОЛАТИ УЧУН ЎТКАЗИЛГАН СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚАНИНГ 1974 ЙИЛ I КВАРТАЛДАГИ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети Ўзбекистон шаҳарларининг ободонлиги ва санитария ҳолати юзасидан социалистик мусобақа шартларига мувофиқ қарор қилдилар.

1. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг кўчма Қизил Байроғи ва 4 минг сўм миқдоридаги пул мукофоти 1974 йил I кварталда Ўзбекистон ССР шаҳарларини ободонлаштириш ишини энг яхши ўтказганлик учун **Андижон шаҳрига** (шаҳар партия комитетининг секретари ўртоқ **Ҳамидов,** шаҳар ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Жалилов,** шаҳар коммунал хўжалик ва ободончилик бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Абдулаҳадов,** маҳаллий саноат ва коммунал — маиший корхоналар ишчилари область касаба союзининг раиси ўртоқ **Мусаева**) берилсин. Бу шаҳар ободонлаштириш ва санитария ҳолати учун социалистик мусобақа шартларини бажарган. Байроқ Фарғона шаҳар ижроия комитетидан олиб берилади.

2. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг кўчма Қизил Байроғи ҳамда 2 минг сўм миқдоридаги иккинчи пул мукофоти **Қарши шаҳрига** (шаҳар партия комитетининг секретари ўртоқ **Собиржонов,** шаҳар ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Жалолов,** шаҳар уй-жой коммунал хўжалик ва ободончилик бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Зубайдов,** маҳаллий саноат ва коммунал — маиший корхоналар ишчилари касаба союзи область группа комитетининг раиси ўртоқ **Сафаров**) берилсин. Бу шаҳар ободонлаштириш ва санитария ҳолати учун социалистик мусобақа шартларини бажарди. Байроқ Беруний шаҳар ижроия комитетидан олиб берилади.

3. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг кўчма Қизил Байроғи ҳамда 2 минг сўм миқдоридаги пул мукофоти Тошкент шаҳридаги Октябрь районига (район партия комитетининг секретари ўртоқ **Содиқов,** район ижроия комитетининг раиси **Абдурасулов,** ободончилик бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Файзиев,** маҳаллий саноат ва коммунал-маиший корхоналари ишчилари область касаба союзининг раиси ўртоқ **Камолова**) берилсин. Бу район ободонлаштириш санитария ҳолати учун социалистик мусобақа шартларини бажарди. Байроқ Тошкент шаҳридаги Ленин район ижроия комитетидан олиб берилади.

4. 1974 йилнинг I кварталида Янгийўл шаҳрида, Тошкент шаҳридаги Ленин, Фрунзе районларида ободончилик ва санитария ҳолати соҳасида яхши иш қилинганлиги таъкидлаб ўтилди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ВА ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ ШАРАФИГА

ИШЧИЛАР СИНФИ— ҲОСИЛ МАДАДКОРИ

Пахтакорларга машиналар етказиб бериш ўнинчи беш йиллик плани лойиҳасини ишлаш якунловчи босқичга кирди. Республика индустриясининг асосий тармоқларидан бирининг келажаги билан танишув — унинг ҳозирги аҳволи тўғрисида ҳикоя қилиш, иш қимадан бошланганлигини эсга олиш учун яхши имконият беради.

СССР Трактор ва Қишлоқ хўжалик машинасозлиги министрлигининг бош бошқармаларидан бири Москвада эмас, балки Тошкентда жойлашган. «Главхлопкомаш» деб аталувчи бу бош бошқарма кучли саноат корхоналари комплексини бирлаштиради, бу корхоналарда иккита бақувват конструкторлик ташкилоти бор. Пахтакорга олтин қўлли деҳқонларнинг куч ва маҳоратига юз карра барака киритувчи машиналар комплексинң тайёрлаб бериш учун завод цехларида, чизма столлари ёнида, синов майдончаларида 27 мингдан ортиқ киши ишламоқда.

Аммо бунга осонликча эришилмаган.

«ГЛАВХЛОПКОМАШ» БОШ БОШҚАРМАСИНИНГ БОШЛИҒИ ЛЕВОН ОСИПОВИЧ НАЗАРЬЯНЦ БУНДАЙ ҲИКОЯ ҚИЛАДИ:

— «Мамлакатнинг пахта мустақиллиги» деган ибора кекса авлодга мансуб кишиларга яхши таниш. Бир вақтлар пахтачилик соҳасидаги мустақиллик учун курашиш зарур бўлган эди. Ўлкамизда совет ҳокимияти иш қўраётган, ёш Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси дунёга келган, дастлабки колхозлар тузила бошлаган пайт бўлса ҳам, «оқ олтин» етиштириш ва териш ишлари ҳали қўлда бажарилар эди. Қўл меҳнатини қисқартириб, машиналарнң оммавий равишда қўлланиш асосидагина пахта етиштиришни кўпайтиришга эришиш мумкин эди.

Бу вазифани ҳал этишга биринчи бўлиб «Ташсельмаш» заводи киришди. Бундан қирқ тўрт йил муқаддам «Правда Востока» газетасида қуйидаги хабар босилган эди:

«1931 йил 1 май «Сельмаш» қишлоқ хўжалик машиналарининг биринчи туркумини ишлаб чиқариши лозим, бу машиналар орқада қолган қишлоқ хўжалигини юксалтириб, пахтазорларда революция қилади... «Сельмаш»нинг қурилиши Ўрта Осиёни индустриялаш йўлидаги катта қадамдир. Завод 3000 киши ишлайдиган янги пролетар базасини вужудга келтиради...»

Ҳозир Ўзбекистонда битта шу заводнинг ўзи эмас, балки пахта етиштириш ва ҳосилни қайта ишлаш учун керакли махсус машина ва механизмлар лойиҳасини тузиш, уни ишлаб чиқариш билан бутун бир саноат комплекси шуғулланмоқда. Бу комплекс бевосита машиналар қўлланиладиган зонада жойлаштирилганлиги каттагина иқтисодий наф беради. Бу комплекс республика халқ хўжалигида ишлаб чиқариш ҳажми жиҳатидан ҳам, шунингдек ўсиш суръатлари жиҳатидан ҳам олдинги ўринлардан бирини олиб турибди. Ўзбекистон пахтачилик учун керакли ихтисослаштирилган машиналарнинг ҳаммасини, пахтачиликка мосланган тракторларни ва пахта ташувчи махсус прицепларни ишлаб чиқармоқда; Бутун Иттифоқда ишлаб чиқарилаётган пахта тозалаш асбоб-ускуналарининг 82 проценти республикамиз саноати улушига тўғри келади: агар «пахта етиштириш технологияси» йўлидан олға борадиган бўлсак, мамлакатдаги ип йигириш машиналарининг 24 проценти ва плиталаш машиналарининг 94 проценти бу ерда ишлаб чиқарилмоқда. Ўзбекистон ССР мелиорация учун насосли дизелларни, ер текислайдиган ва суғориш системаларини қурадиган экскаваторларни ва бошқа деҳқончилик техникасини етказиб берувчи асосий республика бўлиб қолди.

Индустрияни бундай ривожлантириш бизнинг республикамиз ва бошқа пахтакор республикаларнинг деҳқонларига қисқа муддат ичида пахта етиштиришни кескин кўпайтириш, айни вақтда унинг таннархини анча камайтириш имконини берди. «Ташсельмаш»да юқори сифатли пахта териш машиналарини кўплаб ишлаб чиқариш йўлга қўйилганлиги пахтачиликдаги меҳнат сарфини камайтиришга айниқса яхши таъсир қилди.

Бундай машиналарни яратиш иши республикамизда 1936 йилдаёқ бошланган эди. Урушдан кейин бир қаторли пахта териш машиналари ишлаб чиқарилди. 1959 йилда эса «ХВС—1,2» маркали икки қаторли ўзиюрар машина конвейерига қўйилди. Бу нақадар яхши агрегат бўлмасин 1964 йилдан бошлаб тракторга тиркаладиган «ХТ—1,2» машинаси унинг ўрнини олди. Пахта теримидан кейин бу трактордан бошқа ишларда фойдаланиш мумкин. Шу машинани яратган завод конструкторлари, ходимлари ва қишлоқ механизаторларидан бир группаси Ленин мукофотига сазовор бўлди.

1968 йилдан бошлаб «Ташсельмаш» жаҳонда биринчи марта тўрт қаторли осма терим машиналари ишлаб чиқаришга киришди. Энди теримдаги меҳнат унумдорлиги яна анча ошди. 1972 йилда эса завод кенг қаторларда ишлатиладиган тўрт қаторли пахта териш машинасини ишлаб чиқара бошлади.

Мамлакат қишлоқ хўжалиги ҳар йили дунёда энг яхши механик пахта териш машиналаридан салкам 7000 тасини олиб турибди. Уларнинг энг унумлилари теримнинг долзарб кунларида 300 га яқин кишининг ўрнини боса олади. Ҳозир Ўзбекистонда етиштирилаётган ҳосилнинг деярли ярмиси қўл тегизмай териб олинмоқда.

Кейинги 10—20 йил мобайнида қопланган пахтани асло кўрмаган ёш пахтакорлар камол топди. Ҳолбуки, илгари неча миллион тонналаб бутун ҳосил қоп-қанорга жойланар, қопда ташилар, бунга энг қизғин терим пайтларида етишмай турган кўпгина меҳнат ресурслари банд бўлар эди. Собиқ «Ташавтомаш» ҳозирги Тошкент Трактор заводи олтмишинчи йилларда бу проблемани тўла-тўкис ҳал этишга ёрдам берди, пахтани қоп-қанорсиз ташиш учун тобора кўп миқдорда прицеплар ишлаб чиқаришни йўлга қўйди. Бу прицеплар СССР Халқ Хўжалиги Ютуқлари Виставкасининг Олтин медали билан тақдирланди. Завод уларни Давлат Сифат белгиси олишга тақдим этиш тараддудини кўрмоқда.

Энди мамлакатнинг пахтачилик соҳасидаги мустақиллиги узил-кесил ва абадий қўлга киритилган. Ўзбекистон ишчилар синфи, жумладан, унинг энг катта отрядларидан бири —қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводларининг коллективлари бунга катта ҳисса қўшди. СССРдаги пахтакор республикаларда ҳозир пахтачиликка мосланган 150 мингтадан кўпроқ трактор бор, 50 мингтага яқин пахта териш машинаси, 50 мингтадан кўпроқ чигит экиш сеялкаси, салкам 100 мингта ўғитлагич — культиватор ва бошқа кўп хил машина — механизмлар бор.

Уларнинг ҳаммасини Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик машинасозлиги корхоналари етказиб берган. Саккизинчи беш йилликнинг ўзида Туркманистон, Тожикистон, Қирғизистон, Қозоғистон, Озарбайжон ва бизнинг республикамиз пахтакор хўжаликлари деярли 900 миллион сўмлик ана шундай маҳсулот олдилар.

Бу маҳсулотни тайёрлаш унчалик осон эмас. Масалан, пахта териш машинасини кўплаб ва оммавий туркумда ишлаб чиқариш металл ишлашнинг энг илғор усулларини қўлланишни, кўпдан-кўп махсус ва агрегатсимон станоклардан фойдаланишни талаб қилади. Бу ишда бош ижрочи бўлган ишчининг малакаси ҳам юқори бўлиши керак. «Ташсельмаш» заводининг ўзида ҳар куни иккинчи даража аниқликдаги 80 мингта операция бажарилади.

Ҳозир заводларимиз муҳим вазифани бажармоқдалар: тўққизинчи беш йиллик мобайнида тракторлар ва қишлоқ хўжалик машиналарини ишлаб чиқариш 60 процент кўпайтирилиши, бу техниканинг сифати ва энергия таъминоти оширилиши шу тариқа, пахтакорларнинг меҳнат унумдорлигини 2—2,5 баравар оширишга ёрдам берилиши, ҳар центнер пахта етиштиришга бўладиган меҳнат сарфи беш йиллик бошидаги 36—39 иш куни ўрнига 12—18 иш — кунига туширилиши лозим.

Қишлоқ хўжалик машинасозлиги бу қадар кенг қулоч ёзганлиги совет пахтачилигининг дунёдаги олдинги позицияларда маҳкам туришига имконият яратди, СССРдаги барча халқлар қардошларча ёрдам ва мадад бермаганларида бунга эришиб бўлмас эди. Мамлакатнинг пахтачилик соҳасидаги мустақиллигига СССРнинг ҳамма районларидаги юзлаб коллективларнинг куч-ғайратлари билан эришилди. Темирчилик-пресс асбоб-ускуналарини бизга Россия Федерацияси билан Қозоғистоннинг заводлари етказиб бермоқда. Металл қирқувчи станокларни РСФСР, Украина, Қирғизистондан олиб турибмиз. Термик асбоб-ускуналар Доғистондан келмоқда. Урал, Сибирь, Қозоғистон, Украина металл юбормоқда. Минск, Куйбишев, Саратов, Москванинг подшипниклари, Ярославль электр двигателлари, Ярославль ва Боку шиналари, Кременчуг ғилдираклари... Бизга қўл келмоқда. Машина чиқаришни ой сайин кўпайтиришда бош бошқармамиз заводларига қўл келаётган иқтисодий алоқаларнинг илк рўйхати ана шундай. Ўзбекистон тракторини ишлаб чиқаришни йўлга қўйишда тошкентлик қардошига Владимир трактор заводи берган кўмак оғалик ёрдамининг ёрқин мисолидир. Россиянинг олисдаги шаҳридан Тошкентга бутун-бутун цехларнинг комплект асбоб-ускуналари келиб турди. Тошкентда владимирлик инженерлар ва энг яхши ишчиларнинг бригадалари меҳнат қилди, бизнинг ходимларимиз эса Владимир трактор заводига бориб тажриба ўргандилар. Эндиликда «ТТЗ» маркаси мамлакат ичкарисидагина эмас, жаҳон бозорида ҳам кўпчиликка манзур бўлмоқда.

...Келгусида эса янги марраларни эгаллаш керак бўлади. **Республикамиз пахтачилик машинасозлигининг ўнинчи беш йилликдаги манзараси қуйидагича бўлади.**

Бу тармоқ ҳали ҳеч қачон бу қадар гуркираб ривожланмаган эди. 28 та машинадан иборат комплексни ишлаб чиқариш мўлжалланмоқда. Турли типдаги тракторлар ва пахта териш агрегатлари, сеялкалар, культиваторлар ва тўкилган пахтани териб оладиган механизмлар, кўсак узиш ва кўрак чувиш машиналари, ғўзани зараркунандалардан асраш учун пуркагичлар, зовур қазийдиган ва ер текислайдиган машиналар, бароналар ва ғўзапоя юладиган машиналар, универсал юк ортиш механизмлари ва транспорт прицеплари, суғориш машиналари ва ҳоказолар шулар жумласига киради.

Қишлоқ хўжалик машиналарини ишлаб чиқариш тахминан 272 процент кўпаяди. Ҳар йили 39 мингта трактор ишлаб чиқарилади ва қайта ускуна қилади. Қишлоқ хўжалик машиналари учун редукторлар, қишлоқ хўжалик машиналари ва тракторларнинг запас қисмлари, мустаҳкамлаш буюмлари, гербицид соладиган мосламалар (гербициднинг ўзи республиканинг химия заводларидан тобора кўпроқ миқдорда келиб туради) ва бошқа кўпгина турдаги маҳсулотларни ишлаб чиқаришни анча кўпайтириш мўлжалланмоқда.

Шу машина — механизмларнинг ҳаммасини тайёрлаш учун пахтачилик машинасозлиги корхоналарига янги ишчиларнинг бутун бир армияси келади: ишлаб турган заводларга сал кам 7100 киши ва янги барпо этиладиган заводларга тахминан 7400 киши қабул қилинади.

Янги заводларнинг ўзи ҳам аниқлаб қўйилди. «Главхлопкомаш» қудратли металл қуйиш базасини олади: Жиззах шаҳрида ҳар йили чўян, пўлат ва алюминийдан 68 минг тонна қуйма ишлаб чиқара оладиган завод қуриш белгиланди.

Шу ерда, Жиззахнинг ўзида қишлоқ хўжалик машиналарини ишлаб чиқарувчи янги комплекс вужудга келтирилади. Андижон областидаги Ленинск шаҳрида Тошкент трактор заводининг филиалини очиш режаси тузилмоқда. Тошкент яқинида қад кўтарадиган янги завод сабзавот, мева, узум ва полиз экинларини етиштириш, ҳосилини йиғиштириб олиш учун керакли машиналар комплексини ишлаб чиқарадиган бўлади.

Ҳозир ишлаб турган корхоналарда анчагина ўзгаришлар қилинади. Уларда жами 130 минг квадрат метрга яқин янги ишлаб чиқариш майдонларини ишга тушириш мўлжалланмоқда. Тошкент трактор заводи тўла-тўкис реконструкция қилиниб бўлинади. «Ташхимсельмаш» заводи ўсимликларни химиявий усулда ҳимоя қиладиган машиналарни майдончада ишлаб чиқара бошлайди. «Ташсельмаш»да янги корпуслар қад кўтаради.

Бу режалар ҳали узил-кесил план тусини олган эмас, албатта. Унинг айрим тафсилотлари, рақамлари, баъзи муддатларига аниқликлар киритилиши шубҳасиз. Улар ҳали директива сатрига айланган эмас. Аммо тармоқ ривожининг кўлами, равнақи қандай бўлиши ҳозирнинг ўзидаёқ равшан кўриниб турибди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев пахтакор республикалар партия-хўжалик активининг Тошкентдаги йиғилишида сўзлаган нутқида қишлоқ хўжалигини янада комплекс механизациялаш вазифасини энг асосий проблемалардан бири қилиб ўртага қўйди. У ўзининг Олмаотада сўзлаган нутқида бу проблеманинг муҳимлигини яна бир карра таъкидлади: «Бизга ихтисослаштирилган йирик ишлаб чиқариш талабларига мос келадиган, илғор технологияни жорий этиш имконини берадиган янги ва энг янги техника керак. Ҳаёт бизни шоширмоқда, деб айтишнинг ўзи камлик қилади. Ҳаёт шитоб билан олға босиб, бир соат ҳам тўхтамасликка ундамоқда».

Ўзбекистон машинасозлари билан конструкторлари бу вазифани ҳал этишга муносиб ҳисса қўшадилар. Совет тузумининг кучи, халқлар қардошлигининг кучи, КПСС ленинча сиёсатининг кучи — бизнинг республикамизни бугунги равнаққа муяссар этган ана шу қудратли омилларнинг кучи бунинг гаровидир.

Ю. КРУЖИЛИН,

ЎзТАГ мухбири.

Трикотаж фирмаси ишчиси, комсомол аъзоси Г. Гатятова шахсий беш йиллик топшириқларини тўрт йилда бажариш ташаббускорларидан биридир.

М. Нуриддинов фотоси.

Улкан мўри

Қурилаётган Углегорск ГРЭСида мўри пойдеворига бетон ётқизила бошлади. Мўри шу иссиқлик станциясининг иккинчи навбатининг ҳар бири 800 минг киловатт қувватли учта энергия блокларга аталган. Ҳозир бу ерда уч юз минг киловаттли тўртта агрегат ишлаб турибди.

Янги мўри 320 метр баландликка кўтарилади ва зарарли газларнинг атмосферада тарқалиб кетишини таъминлайди. Тутунни майда чанглардан тозалаш учун ҳар бир энергия блок қозонига электр фильтр қўйилади. Мўрининг пойдевор майдони шу қадар каттаки, унда 70 та енгил автомобиль бемалол жойлаша олади. Иншоотнинг конструкцияси ҳам ғалати: мўрининг девори икки «қават» бўлади; ташқи қавати темир бетондан ясалади ва ички қавати йирик-йирик кремний бетон блокларидан йиғилади. Емирувчи газларга қарши бундай «қарқон» меҳнат сарфи жиҳатидан ғиштга нисбатан тўрт баравар арзонга тушади.

(ТАСС мухбири).
Донецк.

ЙИЛЛИК ПЛАН—МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Ҳамза ва Куйбишев районлари

Мажбуриятлар изидан

БОШ ЙЎНАЛИШДА

«Ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш учун кураш мавжуд агрегатлардан, машина ва механизмлардан тўла фойдаланишни, уларнинг бекор туриб қолишини кескин камайтиришни, ҳар бир иш соати, ҳар бир минутни тежашни, меҳнат интизомининг тинмай мустаҳкамлашни тақозо қилади».

Ҳамза ва Куйбишев районлари ишчилари меҳнат илғорларининг слётида мусобақа ҳақида икки томонлама шартнома тузишаётганда КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатидаги мана шу кўрсатмаларга амал қилишди. Шунда улар ўз олдиларига техника тараққиёти, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш учун кураш вазифасини қўйишганди.

Ҳар иккала район саноатчилари маҳсулот реализацияси бўйича планни уч процентдан кўпроққа оширилишига эришиб, топшириққа қўшимча 9 миллион 345 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқардилар.

Шуни алоҳида таъкидлаб ўтиш кераки, жумладан, Ҳамза районида халқ хўжалиги буюмлари ишлаб чиқариш ҳажми ўндан бир қисмдан кўпроққа ортди. Бу ерда ишлаб чиқариш ҳажмининг оширилишининг тўртдан уч қисмига меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига эришилди. Куйбишев районида бу кўрсаткичлар бироз пастроқ.

Икки район индустрияси йилнинг биринчи чорагида ишлаб чиқарган товар маҳсулот таннархини арзонлаштириш натижасида 666 минг сўмлик фойда кўрди.

Кўпгина ютуқлар қўлга киритилди. Аммо мусобақа натижалари анализ қилинганда, иш ҳамма жойда ҳам кўнгилдагидек эмаслиги маълум бўлди. Бу районларда уч корхона маҳсулот реализацияси бўйича планни бажараолмади. Умуман улар халқ хўжалигига 450 минг сўмлик буюм етказиб бермадилар.

Мана бир неча ойдирки, холодильник заводи (директор вазифасини бажарувчи И. Коваль, партия ташкилоти секретари В. Павлов) ва 6-темир-бетон буюмлари заводи (директори Е. Ленченко ва партия ташкилоти секретари В. Титов) планларни бажараолмаяпти. Ҳозир улар қаторига экскаватор заводи (директори Б. Рамзи, партком секретари М. Кулагин) қўшилди. Бу корхона бир меъёрда ишламаяпти, тайёрланаётган маҳсулотнинг қимматлашиб кетишига йўл қўйяпти.

Икки районда тўққиз корхона меҳнат унумдорлигининг пасайиб кетишига йўл қўйди. Худди шунча завод ва фабрика (январь —март ойларида) маҳсулот таннархининг қарийб 580 минг сўмга қимматлашиб кетишига йўл қўйди. Улар қаторида «Союзхлопкомаш»нинг машинасозлик заводи, холодильник, лак-бўёқ, 2-ёғочни қайта ишлаш заводлари «Фан» босмахонаси (Куйбишев районн) 1-мебель комбинати, асфальт-бетон заводи, 6-темир-бетон буюмлари заводи (Ҳамза районн) бор.

Шу йил март ойи билан солиштирганда трактор заводи (888 минг сўмга), пахта тозалаш заводи (736 минг сўмга), гуруч комбинати ва бошқа корхоналар маҳсулот реализацияси ҳажмини камайтириб юбордилар.

Шу муносабат билан шуни таъкидлаб ўтиш жоизки, Ҳамза районн ҳам, Куйбишев районн ҳам апрелда маҳсулот реализация ҳажмини анча камайтирдилар. Бу нимани кўрсатади? Биринчи навбатда бу планлаштиришдаги нуқсонларнинг натижаси: кварталнинг биринчи ойида бир қатор корхоналарда топшириқлар «енгил қилиб» планлаштирилган. Бу, сўзсиз, биринчи ярим йилликнинг охирида штурмчиликни келтириб чиқаради. Бу нотўғри, ярамас тажрибадир.

Районларда маҳсулот реализацияси планларини бажарган, лекин халқ хўжалигига бир қатор муҳим буюмларни етказиб бермаган корхоналар ҳам бор. Жумладан, «Ташкенткабель» заводи тўрт ойлик пландагига нисбатан 240 километр бронекабель, 6969 километр ёритиш шнурлари, 282 километр проводни, ёғ-мой комбинати 635 минг тонна ўсимлик мойини 600 тонна синтетик ювиш воситаларини кам етказиб берди.

Ҳар иккала районда ҳам кенг халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришга кам эътибор бериляпти. Амалда фақат Ҳамза районининг ўзи шу йил давомида 33,4 миллион сўмлик кенг халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариши керак. Бироқ район индустрияси биринчи кварталда кенг халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш топшириғини 50 процентдан сал ошириб бажарди, шунингдек Куйбишев районн саноати ҳам топшириқни бажараолмади.

№№	КУРСАТКИЧЛАР	Ҳамза районн: 1974 йил январь апрель	Ҳамза районн: 1973 йил январь апрель	Куйбишев районн: 1974 йил январь апрель	Куйбишев районн: 1973 йил январь — апрель
1.	Маҳсулот реализацияси (процентларда)	103,4	104,6	103,0	104,4
2.	Пландан ташқари реализация (минг сўм ҳисобида).	4939	6271	4406	5940
3.	Реализация ҳажмининг ўсиши (процентларда)	105,9	101,3	106,0	107,1
4.	Маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмининг ўсиши (процентларда)	110,7	111,7	105,1	113,7
5.	Меҳнат унумдорлиги (процентларда)	102,4	102,8	101,4	104,3
6.	Меҳнат унумдорлигининг ўсиш суръати (процентларда)	106,8	110,0	102,7	107,9
7.	Меҳнат унумдорлиги ҳисобига ишлаб чиқаришнинг ўсиши (процентларда).	65,4	86,3	54,9	60,6
8.	Таннархни арзонлаштиришдан келган фойда (минг сўм ҳисобида)	—335	—550	—331	—769
9.	Планни бажара олмаган корхоналар сони	1	—	2	1
а)	маҳсулот реализацияси бўйича берилмаган (минг сўм ҳисобида)	29	—	421	41
б)	меҳнат унумдорлиги бўйича корхоналар сони	3	6	6	—
в)	таннарх бўйича корхоналар сони	4	3	5	2
г)	камомадга йўл қўйилди (минг сўм ҳисобида)	317	208	262	18
10.	Арзонлаштиришга эришган корхоналар:				
а)	маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми бўйича	3	8	10	5
б)	меҳнат унумдорлиги бўйича корхоналар сони	6	7	9	2
11.	Маданий-маиший маҳсулот ишлаб чиқариш планга нисбатан процент ҳисобида.	54,1	110,8	99,2	102,4
12.	Маданий-маиший маҳсулот ишлаб чиқаришнинг ўсиши ўтган йилнинг шу даврига нисбатан процентларда	80,4	184,4	95,0	115,9
13.	Капитал қурилиш (марказлашган молиявий манбалар ўтган уч ой кўрсаткичи)				
а)	планга нисбатан процентларда	104	91	85	85
б)	фойдаланишга топширилган турар жой (минг кв. метр)	—	5430	—	8110
14.	А. Девятова ва Л. Казанцева ташаббуси бўйича мусобақалашаётганлар сони	10 мингга яқин		9 мингга яқин	
15.	1975 йил ҳисобига ишлаётганлар сони	532		500 га яқин	
16.	Шахсий беш йилликни бажарганлар сони	330		300 дан зиёд	

Жаҳон ойнаси

ХАЛҚАРО МАРШРУТЛАРДА

СОФИЯ. Халқаро юк ташиш Болгария давлат корхонасининг улкан автомобилларини жаҳоннинг кўпгина йўлларида учратиш мумкин. Бу автомобиллар олтмиш тўртта чет эл маршрутларида қатнамоқда. Бундай юк ташишлар Болгария билан СССР ўртасида, шунингдек бошқа социалистик мамлакатлар ўртасида айниқса интенсив амалга оширилмоқда. Халқаро автомобилларнинг ҳайдовчилари кун ва туналарини, ҳафта ва ойларини йўлда ўтказадилар. Корхонанинг ҳар бир автомашинаси бир йилда камида юз минг километр йўл босиб ўтади.

Бу автотранспорт ташкилоти Болгарияда ва чет элларда зўр шуҳрат қозонган. Бу ташкилот коллективида оғир юк ташийдиган машиналарни бошқарувчи ажойиб усталар етишиб чиқди. Масалан, Болгария Халқ Республикаси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони П. Райков бу йил ўзининг шахсий юбилейини нишонлайди, у навбатдаги маршрутдан қайтиб келгандан кейин Европа ва Яқин Шарқдаги барча мамлакатлар бўйлаб босиб ўтган йўли тўрт миллион километрга етади. «Меҳнат Қизил Байроқ» ордени кавалери шофер И. Михайлов ҳам коллективда зўр ҳурматга сазовор бўлди. У бултур ўн бир ой мобайнида 118 минг километр йўл босиб ўтиб, мамлакат шофёрларининг социалистик мусобақасида ғолиб чиқди.

КУБАДА ҲАР УЧ КИШИДАН БИРИ ЎҚИМОҚДА

ГАВАНА. Билим олиш ҳуқуқи — Куба революциясининг асосий ғалабаларидан бири. Ҳозирги вақтда республика олий ўқув юртларида 2 миллион 690 минг киши ўқимоқда. Ғарбий ярим шардаги биринчи социалистик давлатнинг ҳар уч гражданидан бири ўқувчидир. Бу йил революцион Куба маориф эҳтиёжлари учун 750 миллион песо ажратди. Бу эса буржуазия режими ҳукмрон бўлган 1957 йилда ана шу мақсадлар учун ажратилган маблағдан 10 баравар кўпдир.

Кубада қишлоқ жойларида мактаб-интернатларнинг шоҳобчаларини кенгайтиришга алоҳида эътибор берилмоқда. Бу мактаб-интернатларда ўқиш ижтимоий фойдали меҳнат билан қўшиб олиб борилмоқда, бундай мактабларда ўқувчилар ёшлигиданоқ меҳнатга, ўртоқлик ва коллективизмга муҳаббат руҳида тарбияланади. Бу ўқувчиларда социалистик Кубанинг юксак онгли граждани шакллантирилади. Ҳозир мамлакатда 135 та ана шундай мактаб бўлиб, буларда 70 мингга яқин ўқувчи шуғулланмоқда.

(ТАСС).

Тинчлик манфаатлари йўлида

ИСЛОМОБОД. Покистонда тинчлик тарафдорлари ҳаракати тобора оммавий тус олмоқда. Покистон тинчлик кенгаши миллий комитети тузилганидан буён ярим йилдан камроқ вақт ўтган бўлса ҳам, тараққийпарвар жамоатчиликнинг зўр бериб қилган ҳаракатлари натижасида бу ҳаракат ҳозир мамлакат аҳолисининг турли социал табақаларини ўз ичига олган кенг негизга таянмоқда. Ҳозирги вақда кенгашнинг вилоят ва шаҳар бўлимларини тузиш учун тайёргарлик ишлари олиб борилмоқда.

Миллий комитетнинг бош секретари Мазгхар Алихон қуйидагиларни айтди: Покистондаги тинчликсевар кучлар Осиёнинг жанубидаги уч давлат ўртасидаги муносабатларини нормаллаштириш проблемасини ҳал этишни ўзларининг асосий вазифаларидан бири деб биладилар. Покистон тинчлик кенгаши мамлакатда Покистон Ҳиндистон ва Покистон—Бангладеш дўстлик жамиятларини ташкил қилишда ташаббус кўрсатди.

Чет эллардаги, аввало. Ҳиндистон ва Бангладешдаги тинчликсевар кучлар билан алоқаларни йўлга қўйиш —Покистон тинчлик кенгаши фаолиятининг асосий йўли бўлиб қолаверади. Тинчликсевар кучларнинг Москвада ўтказилган жаҳон конгрессида ва тинчлик тарафдорларининг бошқа халқаро анжуманларида уч мамлакатнинг вакиллари ўртасида фойдали фикрлашиб олинди.

Бироқ маҳаллий бартараф қилиш проблемалари, деб таъкидлади Мазгхар Алихон, Покистон тинчликсевар кучларнинг халқаро миқёсида мустамлакачиликка ва реакцияга қарши кураш олиб бориш зарураттини тўсиб қўймайди. Покистон тинчлик кенгаши Чили ҳарбий хунтасининг жиноятларини, Исроилнинг Яқин Шарқдаги агрессиясини қатъиян қоралайди ва Ҳинд океанини тинчлик зонасига айлантириш учун курашади.

Праганинг Старомест майдонидаги шаҳар ратушининг қадимий биноси олди ҳамиша кишилар билан гавжум бўлади. Одамлар бу ерга чех устаси Гануш томонидан XV асрда бунёд этилган машҳур курантни тинглаш учун йиғилишадилар. Гитлерчилар томонидан вайрон қилинган бу қадимий курант соати қайта тикланди.

В. Песляк фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

Қарашлар бирлиги

БУДАПЕШТ. АҚШ Коммунистик партиясининг бош секретари ГЭС Холл Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг таклифига биноан дўстлик визити билан Венгрияда олти кун мобайнида меҳмон бўлди. Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Янош Кадар уни қабул қилди.

Бу ерда эълон қилинган ахборотда бундай дейилади: самимий, ўртоқларча вазиятда ўтган музокаралар чоғида халқаро аҳвол масалалари, шунингдек, халқаро коммунистик ҳаракатнинг актуал масалалари қараб чиқилди.

Томонлар Совет Иттифоқи ва социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатларнинг, тинчлик ва тараққиётнинг барча тарафдорлари олиб борган самарали ҳаракатлар натижасида кескинликни юмшатиш халқаро аҳволнинг асосий белгиси бўлиб қолганлигини таъкидладилар.

Сўнгги вақтларда реакцион империалистик доиралар жаҳоннинг турли районларида кескинлик вазиятини вужудга келтирмоқдалар, муҳим халқаро проблемаларни ҳал этишга тўсқинлик қилмоқдалар. «Совуқ уруш» кучлари кирдикорларининг олдини олиш шиддатли курашни, жаҳондаги барча революцион ва демократик кучларни мустаҳкам жипслаштиришни талаб этади, дейилади ахборотда.

Тинчлик, социал тараққиёт ва халқлар дўстлиги учун

Фестиваль фильмлари

МУҚОМ СИРЛАРИ

Саҳрода бўрон ҳукм сурмоқда. Қум бўронида икки киши — бири туя, иккинчиси эшак минган ҳолда боришяпти. Барханлар уларнинг йўлини тўсади, шамол қум зарраларини юзга уради. Бу икки одамнинг бири совет олими, миллий музика тўпловчиси Успенский. У халқнинг ноёб дурдоналарини тўплаш учун барча қийинчиликларга, машаққатларга тайёр.

Чўпон найининг мунгли садоси Успенский ва унинг йўл бошловчисини чўпон ўтовига етаклайди. Чўпон эса машҳур Дийдор бахши яшайдиган овулга йўл кўрсатади.

Успенский Дийдор бахшидан кўп нарсаларни билиб олади. Бу қўшиқчи афсонавий аёл-бахши Қарқаранинг ўғли экан. У онасининг фожиали ҳаёти ҳақида Успенскийга ҳикоя қилиб беради. «Муқом сирлари» фильми асосида ана шу ҳикоя ётади.

Инқилобдан илгари туркман аёли ҳар қандай ҳуқуқлардан, шу жумладан, куйлаш ҳуқуқидан ҳам маҳрум эди. Фақат эркаклargина қўшиқ айтиши мумкин, деб ҳисобланарди.

Аммо Қарқара исмли аёл бу анъанани бузади. У севиклиси Давроннинг куйларини севиб қолади. Даврон эса уни дутор чалиш, куйлашга ўргатади. Аммо удумни бузган аёл ҳақидаги хабар тезда тарқалиб кетади. Бу ҳақда Қарқарани яхши кўрувчи Дашбердихон эшитиб, қизнинг отасига етказади. Қизнинг отаси Сармон элнинг таъналаридан қандай қутулиш, ўз номига тушган доғни ювиш йўлини излай бошлайди. Бирданбир йўли Қарқарани ўлдириш эди. Сармон оға ана шу оғир ишга — қотилликка қўл уришга аҳд қилади. Аммо Давроннинг қаттиқ қичқириғидан чолнинг қўли титраб кетади. Натижада ўқ Қарқарага тегмайди. Аммо ота қизини уйга қайтариб кетса, овулда бош кўтариб юролмасди. Шунинг учун у қизини уйдан ҳайдаб юборади. Қарқара ва Даврон овулдан бош олиб кетадилар. Кўп ўтмай уларнинг шуҳрати бутун туркман элига тарқалади. Кунлардан бир кун уларни қадрдон овулга таклиф қилишади. Дашбердихоннинг Қарқарага бўлган муҳаббати сўнмаган, қандай қилиб бўлса ҳам унга етиш йўлларини қидириб юрарди. Айниқса, бир камбағалнинг қизи ўзидай бой ва гўзал йигитнинг таклифини рад этиб, қашшоқ куйчи билан яшаётганлиги уни сира тинч қўймасди. Даврон Қарқаранинг севимли қўшиғини куйлаётганида Дашбердихон уни отиб ўлдиради. Аммо у тугата олмаган қўшиқ аёл-бахшининг энг севимли, халқ орасида энг машҳур қўшиғи бўлиб қолади.

Успенский бу афсонани ёзиб олади. Рус олимининг ана шу ёзуви туфайли Қарқаранинг куйлари бизгача етиб келади.

Фильмнинг сценарийсини Худойберди Дурдиев ёзган. Постановкачи режиссёр Олти Қорлиев. Бу кинолента «Туркманфильм» студиясида суратга олинган.

СУРАТДА: фильмдан кадр.

МЕҲНАТ ТАНТАНАСИ

Қаҳрамон вьетнам халқи чет эллик босқинчилар билан бир неча йил кураш олиб борди. Халқнинг ватанпарварлик кураши тантана қилди. Ниҳоят эл-юрт эркин нафас ола бошлади. Лекин ҳали кураш тугагани йўқ. Энди меҳнат кураши бошланади. Ҳаётни янада яхшилаш учун ҳали кўп меҳнат қилиш керак.

«Далага қайтиш» фильмининг бош қаҳрамони — урушда оғир яраланган солдат Ле Ван буни яхши билади. Шунинг учун ҳам у урушда қўлидан айрилган бўлишига қарамай, қишлоқ кооперативида фидокорона меҳнат қила бошлайди. Ле Ван ўзига ҳам, бошқаларга ҳам ғоят талабчан. Шу сабабли у бригадир бўлганида ишдан қочадиганларга, бюрократларга қарши кескин ва дадил кураш олиб боради.

Фильмда бундай қаҳрамонлик хислатларининг типиклаштириб кўрсатилиши бежиз эмас. Вьетнам Демократик Республикасининг ҳозирги ҳаёти худди шундай меҳнат жасоратига тўлиқдир. Фильм режиссёри Бать Диен замонавий мавзуга бағишланган бу асар устида ишлар экан, ўзининг бой ижодий тажрибасидан унумли фойдаланган. Фильмда бош ролларда ижро этган Нгок Тхну, Тхан Лоан, Ву Хао ва бошқалар ҳам ўз қаҳрамонлари қиёфасини жонли ифода этишга ҳаракат қилишган.

СУРАТДА: «Далага қайтиш» фильмидан кадрлар.

Теодор ДРАЙЗЕР

Америка фожиаси

Айни пайтда у Сондрага ёзган қатор-қатор хатларида ўзининг ўтли иқрорларини қайта-қайта баён этарди...

Унинг меҳрибон, унинг дилкаш маъшуқаси!.. У тўртинчи июлда эрталаб ўн иккинчи кўлга боришни шунчалар армон қиляптики... Сондрани яна кўриш умидида у ақлдан озай деяпти! Лекин афсуски! — деб ёзар эди у (Клайд шу қадар эсанкираб қолганлигидан ҳатто ҳозир ҳам нима қиларини билмасди), — иши билан боғлиқ баъзи сабаблар уни яна бир ёки икки -уч кунга ушлаб қолиши мумкин, — ҳозирча у аниғини билмайди, бироқ иккинчи июлдан кечикмай, ҳаммаси аниқ бўлиши билан дарров хат ёзади. Шу сўзларни ёзаётиб. Клайд ўзича: нима сабаблигини Сондра билганда эди!.. қани энди у билганда эди!.. — деб қўйди. Аммо бу хатни тугатгандан сўнг ҳам — айни вақтда у Робертанинг ялиниб ёзган охирги мактубини жавобсиз қолдирсада, — барибир: бу — ҳали Роберта билан бирга кетишдан умидворман деган сўз эмас, бордию бирга кетган тақдирда ҳам, уни ўлдираман деган сўз эмас, ахир, деб ўзига-ўзи таъкидлашда давом этарди. Шу қадар машъум жиноят қилишни мўлжаллаётганини ақалли бирон марта у виждонан — ёки тўғрисини айтганда, очиқдан-очиқ, дадил кўриб, вазминлик билан бўйнига олмаган эди. Аксинча, ўша қатъий қарори кўнгилда қанчалик ўрнаша борган сари бу фикр унга шу қадар жиркамч ва мудҳиш кўринар, жиркамч ва деярли иложсиз кўринган сари уни қачонлардир амалга оширишн сира ақлига сиғмайдигандек туюларди. Тўғри, баъзи дақиқаларда, — одати бўйича ўзи билан ўзи баҳслашиб, ахлоқ ва адолат қўллаши мумкин бўлган хилма-хил жазолардан ҳайиққанидан бутун вужуди ларзага тушганча, — кисталанг ва дўқлари билан уни обдон безор қилиб юборган. Робертани Катта мушгир кўлига тинчлантириш учун олиб борсам ҳам бўлади, деб ўйлаб кетарди (яна ўзига-ўзи баҳона важ, ҳийла-найранг ишлатмоқчи бўлар), бундан буён нима қилишини яхшилаб пишитиб олмоқ учун яна бироз муҳлат ундиришни кўзларди.

Нажот йўли кўл орқали ўтади.
Нажот йўли кўл
орқали ўтади.

Аммо кўлга боргандан сўнг, — ўша ўзи ўйлаганидек иш тутгани маъқулми, ёки йўқми... буни айтиш амри-маҳол. Эҳтимол, у Робертанинг фикрларини ўзгартириб юбора олар. Ҳарқалай, нима бўлганда ҳам, Роберта адолатсизлик қиляпти жуда, у Клайдни ҳаддан ташқари кўп қийнаяпти. Сондра ҳақидаги қалтис хаёлларга бутунлай шўнғиб кетганидан, у, Робертани бекордан-бекорга арзимаган нарсадан пашшадан фил ясагандек катта бир фожеа чиқаряпти, деб ҳисоблар эди. Очиғини айтганда, Роберта ҳам худди Эстанинг аҳволига тушган, холос. Аммо Эста менга уйланасан, деб бировни зўрлагани йўқ-ку. Хўш, Клайднинг ота-оналари бўлмиш қашшоқ ваъзгўйлардан Олденлар — қашшоқ фермерларнинг қаери ортиқ? Робертанинг ота-онаси нима деркан, деб нега мунча хавотирга тушишмаса, ахир, — Эста ота-онамга нима бўларкин, деб ҳатто хаёлига ҳам келтирмаган эди-ку?

Роберта унга ҳар қанча айб қўйган тақдирда ҳам, унинг ўзида айб йўқми сира? Тўғри, Клайд сўзсиз уни ўзига шайдо қилишга, йўлдан уришга интилди, истаса-истамаса — бор гап шу, аммо бу билан Робертанинг айби ювилиб кетармиди? Агар у шунчалик аҳлоқли экан, нега унда Клайдга қаршилик кўрсатмади? Йўқ, у бундай қилмади. Клайд туфайли бошига тушган бахтсизлик айтадиган бўлса, — хўш, у Робертани қутқариш учун қўлидан келганча ҳамма ҳаракатини қилди-ку, ахир? Бунинг устига топишининг мазаси йўқ. Аҳволи эса ундан беш баттар. Йўқ. Робертагаям худди Клайд сингари қанча дашном берилса — у лойиқ. Аммо шунга қарамай, Роберта Клайдни яланг чатоқ йўлга ниқтагани-ниқтаган, уйланасан деб оёғини тираб олганичи, ваҳоланки, у ўз йўли билан кетавершга кўнса-ю, — дарвоқе. Клайд ёрдамида шундай қилишга уриниб кўрса асакаси кетармиди? — Клайдни ҳам, ўзини ҳам бу азоблардан қутқарган бўларди-я.

Йўқ, бунга кўниш қаёқда — хе, унда Клайд ҳам уйланишни истамайди, гап шу — вассалом! Клайдни мажбур қиламан, деб чучварани хом санаяпти у. Йўқ, йўқ, овора бўлади барибир!

Баъзан кайфияти шундай кўтарилган пайтларда у ўзини ҳамма нарсага қодирдек ҳис этар, Робертани ҳам осонлик билан чўктириб юбора олaман, бунга унинг ўзи айбдор бўлади, деб ўйлар эди.

Кейинроқ эса, билиб қолишса — эл-юрт нима деркин, қандай чора кўришаркин, умрим давомида виждоним сўроғига ўзим нима дейман, қабилидаги даҳшатли фикрлар яна миясига қайтиб келаверар эди. Шунда Клайд Ликургда қолишни ўзи қанчалар истаса ҳам, аммо қўлидан бирон иш келмаслигига, демак бу ердан қочиб кетиши зарурлигига тобора ишонч ҳосил қиларди.

Бу алфозда якшанбада Роберта хатини олганидан бери ҳам орадан сешанба, чоршанба ва пайшанба кунлари ўтиб кетди. Пайшанба куни кечқурунга бориб (бутун кун бўйи хавотирли фикрлар унга ҳам, Робертага ҳам азоб бериб тинчитмади) Клайд ушбу номани олди:

«Бильц, чоршанба, 30 июнь.

Азизим Клайд!

Сени огоҳлантириб қўяпман, агар менга жума куни тушгача телефон қоқмасанг ёки ўшангача хатингни олмасам, унда Ликургга ўша оқшомдаёқ етиб бораман ва мени қай аҳволга солганингни одамлар бир билиб қўйсин. Мен энди бир соат ҳам кутиб туролмайман ва бошқа азобга чидолмайман. Минг афсуски, шундай қилишга мажбурман, чунки худди сувга тушгандек жим бўлдинг-кетдинг, шанба куни — учинчи июль, мен эса мақсад ва режаларинг қандай, мутлақо бехабарман. Гулдай умрим хазон бўлди, сеники ҳам нуқсонсизлигича қолавермас, деб ўйлайман, аммо бунга фақатгина мен айбдор эмасман. Сенинг заҳматингни енгиллатиш учун қўлимдан келган ҳамма ишни қилдим, ота-онам ва дўстларимнинг, сенга қадрли бўлган ҳар бир кишининг ҳам дилини оғритиш менга жудаям қийин, албатта. Аммо мен энди бир соат ҳам кутмайман ва азоб чекмайман.

Роберта».

Клайд хатни қўлида ушлаганча, энди ҳаракатимни қилмасам тамом, деган фикрдан довдираб қолди. Робертанинг келиши аниқ! Агар Клайд уни кўндириб, бир амаллаб ўша ерда ушлаб туролмаса, эртага — иккинчи — Роберта Ликургда бўлади... Бироқ Клайд иккинчида ҳам, учинчида ҳам у билан бирга кетолмайди, фақат тўртинчи июлдан кейингина бирга кетиши мумкин. Байрам кунлари қаёққа қарасанг — лиқ-лиқ одам, ахир, икковларини кўриб, таниб қолишса-чи... Ваҳоланки, бу ерда инидан игнасигача ҳаммасини пинҳон тутиш зарур. Тайёргарлик кўриш учун Клайдга тағин бироз вақт ҳам керак. Энди у тезлик билан ҳаммасини ўйлаб чиқиб, кейин — ҳаракатини қилавериши даркор. Эй, парвардигор-ей! Тайёрланиш керак. Балки Робертага телефон орқали: бетоб эдим, ёки пул топаман деб сарсон бўлиб юрган эдим, дейдими, ёки шунга ўхшаш бирон важ-корсон айтиб, мактуб ёзолмаганимнинг боиси шу эди, дейдими... бунинг устига худди аксига олгандек, амаким мени айни шу тўртинчига Урмонзор кўлига таклиф этиб қолди-я, дейдими. Амакиси! Амакиси! Намунча ҳадеб уни рўкач қилавермаса. Амакиси билан у яна кўришадимийўқми, — б у н и н г Клайдга ёки Робертага нима аҳамияти бор. Ахир, Клайд Ликургдан бутунлай кетмоқчи-ку, у Робертага шундай деган. Энг яхшиси — Робертага: амакимнинг ҳузурига бориб, кетаётганимга нимадир баҳона кўрсатаман, балки орадан бир йиллар ўтгач, яна қайтиб келарман, деб айтаман — дегани маъқул. Роберта бунга ишонади. Ҳар қандай шароитда ҳам у Робертага нимадир дейиши зарурки, у тинчлансин ва жуда бўлмаганда бешинчигача, Клайд қатъий бир қарорга келгунча Бильцда тура турсин... Ҳозирча, ҳадеб икки қайиқнинг бошини ушлайвермасдан, ё у йўлни, ёки бу йўлни танлашга ҳозирлик кўриши керак. Ё у йўлни, ёки бунисини...

(Давоми бор).

Боши газетанинг ўтган сонларида.

МЕДИЦИНАДА ИНФОРМАЦИЯ ХИЗМАТИ

Илмий медицина информацияси масалаларига бағишланиб Тошкентда ўтказилган биринчи республика илмий конференцияси медицина фани ва практикасининг ютуқларини пропаганда қилишга бағишланди. Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министри К. С. Зоиров республика 50 йил мобайнида соғлиқни сақлашнинг ривожланиши тўғрисида доклад қилди.

Конференция ишида Ўзбекистоннинг етакчи олимлари ва мутахассислари, Москва ва бир қанча қардош республикаларнинг медиклари қатнашдилар. Илмий медицина информациясини ривожлантириш актуал масалалари, соғлиқни сақлаш илмий ходимлари ва медикларнинг информация билан таъминлаш тўғрисида ўттиздан ортиқ доклад қилинди. (ЎзТАГ).

Тошкент кимё фармацевтика заводининг меҳнат аҳли мамлакатимиз аҳолиси эҳтиёжи учун юз хил номдаги шифобахш дори-дармонлар ишлаб чиқармоқда.

СУРАТДА: корхона таблеткали дорилар цехининг саралoвчиси Галия Мусина мунтазам равишда ўз смена топшириқларини ортиғи билан бажаради.

М. Нуриддинов фотоси.

Сирли энергия концентрати

Думалоқ чақмоқ тўғрисида янгилик

Думалоқ чақмоқнинг табиати ҳамон сирли бўлиб қолмоқда. Москвалик таниқли олим физика-математика фанлари доктори И. П. Стаханов айтган гипотезада шу ғалати ҳодиса тўғрисида дадил илмий фикр айтилди.

Ҳавода оч пушти ёки оч гунафша тусда бўлиб ҳаракат қилувчи қудратли энергия сирли концентратлари тўғрисида шов-шув хабарлар аҳён-аҳёнда пайдо бўлиб туради. Бу ерда гап думалоқ чақмоқ тўғрисида бораётир. Бундай чақмоқ тўғрисида жуда кўп фикрлар айтилган. Шундай чақмоқни кўрган кишиларнинг тафсилотлари ёзилган. Аммо ҳозирга қадар думалоқ чақмоқнинг пайдо бўлиш сабаблари ва ички тузилиши тўғрисида асосли чуқур тадқиқотлар йўқ.

Тадқиқотчилар думалоқ чақмоқ моделини ясашга неча бор уриниб кўрдилар. Масалан, академик П. Д. Капица бир вақтлар кварц колбада юқори частотали электромагнит майдони таъсири остида зарядланган газ зарраларидан иборат иссиқ плазма ҳосил қилган эди. Бу ҳодиса аллақандай томони билан ўша муаллақ чақмоқни эслатарди.

Хўш, табиатда ҳажми кичик бўлгани ҳолда баҳайбат энергияга эга бўлган думалоқ чақмоқ пайдо бўлиши учун шароит қандай яратилади? Баъзи тадқиқотчилар бундай чақмоқ оддий чақмоқнинг ўздан ёки катта момақалдироқли булутдан бевосита пайдо бўлади, деб ўйлайдилар. Иккинчи бир олимлар кимёвий ёки электрик табиатли мустақил манба пайдо бўлади дейдилар. Аммо ҳозирча бундай таърифлар думалоқ чақмоқ вужудга келишининг бутун хилма-хил манзараларини ўз ичига ололмайди.

Шу соҳада И. П. Стаханов янги гап айтди. Унинг СССР Фанлар Академияси Умумий физика ва астрономия бўлимининг сессиясида айтганлари олимларнинг зўр қизиқишига сазовор бўлди.

Биз янги назария автори билан у илмий иш олиб борувчи СССР Фанлар Академиясининг Ер магнитизми, ионасфера ва радио тўлқинлар тарқалиш институтида учрашдик. Игорь Павлович Стаханов думалоқ чақмоқнинг табиати тўғрисидаги назарий ҳисоблари ва оригинал фикрлари билан мени муфассал таништирди.

Илмий фикрга биноан табиатнинг шу ғалати ҳодисаси ўзининг ўтли найзаларини сув буғларига ғоятда тўйинган муҳитда тарқатувчи оддий чақмоқ таъсиридан келиб чиқади.

Сув молекулалари — электрик диполлар эканлиги маълум. Диполларни шартли равишда бир учида мусбат электр заряди ва иккинчи учида манфий электр заряди жойлашган бодом ҳолида тасаввур қилиш мумкин. Шунинг учун уларнинг қутблари тўғри чақмоқ ҳавода вужудга келтирган ионларнинг ишораси қарама-қарши зарядларга тортилади.

Одатда чақмоқнинг ҳаёт давомати рекомендация даврига, яъни мусбат ва манфий зарядлари ўзаро бирикиб улгурадиган вақтга боғлиқ. Принцип жиҳатидан шу жараён секунднинг миллиондан бир неча улушича вақтда ўтмоғи керак. Лекин олов найза йўлида кўп сув буғлари учраса, рекомендация жараёни секинлашади. Сув молекулалари чақмоқ вужудга келтирган алоҳида-алоҳида мусбат ва манфий электр зарядларига баайни асалари галасидек «ёпишади». Э н д и ликда думалоқ чақмоқ «материали»нинг составига кирувчи ионларнинг рекомендацияланиши шу тахлитда ушланади. Ҳавода ҳосил бўлган ўтли тўп бир неча минутгача учиб юра олади...

— Хўш, думалоқ чақмоқ концентратида қанчалик энергия бор?

— Назарий ҳисобларнинг кўрсатишича, — деди олим, — думалоқ чақмоқнинг бир куб сантиметридаги энергия 7 жоулгача бориши мумкин. (Жоуль — секунддаги ватт).

Думалоқ чақмоқ уюшган массасини ҳосил қилувчи молекулаларнинг парчаланиш тезлиги температурага боғлиқ. Температура критик қийматга, яъни цельсий ҳисоби билан 1500—2000 градусга етганида тезлик тўлқинсимон ўсиб боради ва портлашга айланади. Шу даҳшатли ҳодисаларнинг гувоҳлари буни тез-тез кузатганлар.

Янги назария автори нима учун дайди энергия тўп шаклида бўлишини ҳам тушунтириб берди. Бири иккинчисини ўзига тортувчи молекулалар ҳаво билан чегара қисмида сирт таранглик кучини вужудга келтиради. Шундай қилиб, улар сув ёки симоб томчиси сингари кичик бир ҳажмни олган ҳолда курасимон шакл ҳосил қилади.

Совет олими айтган янги назария табиатнинг оз ўрганилган ҳодисалари тўғрисидаги билимимизни тўлдиради. Бу назария думалоқ чақмоқ ҳосил бўлишининг янада тўла ва батафсил манзарасини яратишга имкон беради.

А. ПРЕСНЯКОВ,
ТАСС мухбири.
Москва.

Сўраган эдингиз...

ВОРИСЛИК НИМА?

Қадрли редакция! Ворислик ҳуқуқи ҳақида газетангизда бирор материал берсангиз хурсанд бўлур эдик. Бунга бир биз эмас, кўплаб оқшомхонлар ҳам қизиқса керак.

Р. АБДУМАЛИКОВА,
Н. ҚОРОБОЕВА,
хизматчилар.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси қонунлари билан белгиланиб берилган турли ҳуқуқлар мавжуддир. Масалан, мажбурият, авторлик ворислик ҳуқуқи ва бошқалар. Шулар ичида кундалик турмушимизда кенг тарқалган ва ҳар бир гражданнинг билиши зарур бўлгани ворислик ҳуқуқидир.

Ворислик ҳуқуқи мерос очилиши билан бир вақтда вужудга келади. Мероснинг очилиши вақти эса, қолдирувчининг вафот этган кунидан бошлаб ҳисобга олинади. Мерос қолдирувчи вафот этган пайтда ҳаёт бўлган гражданлар ворис бўла оладилар.

Ўзларининг ғайри қонуний ҳаракатлари билан мерос қолдирувчининг эркини амалга оширишга қаршилик кўрсатган шахслар мерос олиш ҳуқуқига эга бўлмасликлари керак. Худди шундай мерос қолдирувчининг бу ҳақда қонунга биноан ўз вазифаларини бажаришдан қасддан бош тортган шахслар (ота-оналар, вояга етган болалар) ворислик ҳуқуқидан фойдаланолмайдилар. Шунингдек, суд қарорлари билан ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум қилинган шахслар ҳам ворислик ҳуқуқига эга бўлолмайдилар.

Қонун бўйича мерос мулкини олишда уни қолдирувчининг тенг ҳуқуққа эга бўлган болалари, эри ёки хотини, отаси ва онаси биринчи навбатдаги ворислари бўлиб ҳисобланадилар.

Невара ва эваралар эса, мерос вориси бўлиши мумкин бўлган ота-онаси мерос очилишидан олдин ўлиб кетган бўлса, уларга тегишли мулкдан баб-баравар ҳисса олишга ҳақлидирлар.

Агар биринчи навбатдаги ворислар бўлмаса, у ҳолда мерос мулкини марҳумнинг ака-ука, опа-сингиллари ҳамда бобо, бувилари тенг ҳиссадан оладилар. Булардан ташқари, қонун бўйича ворислар жумласига марҳумнинг ўлимига қадар кам деганда бир йил унинг қарамоғида бўлган, бир оилада истиқомат қилган, меҳнатга лаёқатсиз 55 ёшдан кам бўлмаган аёл ва 60 ёшга етган эркак кишилар ҳам ворис бўлиб ҳисобланадилар.

Мерос мулки марҳумнинг вафотига қадар шахсий эгалигида бўлган ҳовли-жой, ҳар хил типдаги автомашина ва мотоциклар, давлат омонат кассаларида сақланган пуллар, авторлик ёки ихтирочилик учун берилиши лозим бўлган пул маблағлари ҳамда оддий уй жиҳозлари ва рўзғор буюмларидан иборат бўлади.

Юқорида айтиб ўтилган қонун доирасидаги ворислардан ташқари, васият бўйича ворислик ҳуқуқига эга бўлган шахслар ҳам ворис бўлишлари мумкин. Ҳар бир гражданин ўзининг бутун мулки ва унинг бир қисмини қонун билан белгиланган ворислар доирасига кирадиган ёхуд кирмайдиган (бегона) шахсларга васият бўйича қолдириш мумкин. Шунингдек, давлатга ва жамоат ташкилотларига ҳам васият билан қолдириши мумкин бўлади.

Васият қилувчи ўзининг васиятномасида қонуний ворисларнинг ҳаммасини ёки бир нечасини мерос олиш ҳуқуқидан маҳрум қилишга ҳақлидир. Лекин васият қилувчи қонун доирасида ворис бўлиб ҳисобланувчи вояга етмаган фарзанди ва меҳнатга лаёқатсиз эри ёки хотини, отаси ва онасини мерос мулкидан ўз тегишини олишдан маҳрум қилолмайди. Бундай ворислар васиятнинг мазмунидан қатъий назар, мерос мулкидан ўзларига қонун бўйича тегиши лозим бўлган улушининг камида учдан икки қисмини мажбурий ҳисса тариқасида олишлари мумкин.

Агар қонун бўйича ҳам, васият бўйича ҳам ворислар бўлмаса ёхуд унинг ҳаммаси васият қилувчи томонидан меросдан маҳрум қилинган бўлсалар, вафот этган шахснинг ҳамма мулки ворислик ҳуқуқи бўйича алоҳида рўйхатга олиниб, давлат фойдасига топширилади.

Х. ХОЛМАТОВА,
Тошкент шаҳар 1-давлат нотариал конторасн катта нотариусининг ўринбосари.

Газетхон илтимоси

МЕҲНАТ ОТПУСКАСИ

— Редакция оқшомхонлардан ҳар куни кўплаб хатлар олиб туради. Улар меҳнат отпускасининг қандай турлари бор! Компенсация тўлаш тартиби нимадан иборат! —каби ўзларини қизиқтирган саволларга жавоб беришимизни сўрашган. Биз қуйидаги материални З. Зокиров, К. Раимбеков, З. Қодирова, Н. Илҳомова сингари ўндан ортиқ газетхон илтимосига мувофиқ тайёрладик.

Ишчи ва хизматчиларга ҳар йили камида 15 иш кунига тенг ҳақи ва иш ўрни сақланган ҳолда меҳнат отпускаси берилади. Ишчи ва хизматчиларга отпуска олиш ҳуқуқи мазкур корхона, муассаса ва ташкилотда ўн бир ой ишлаганларидан сўнг берилади. Иккинчи ва ундан кейинги йилларда эса, отпуска йилнинг исталган вақтида маъмурият билан касаба союзларининг фабрика, завод маҳаллий комитети билан келишиб тузилган графикка мувофиқ берилади.

Отпуска берилишида ишчи ва хизматчиларнинг истаклари ҳамда корхона, муассаса ва ташкилотларнинг нормал ишлашини таъминлаш ҳисобга олинади.

Маъмурият ва касаба союзлари маҳаллий комитети ишчининг соғлиғи, даволаниши учун қулай вақтни ҳисобга оладилар ҳамда ёз вақтида отпуска бериш навбатига риоя қиладилар.

Бола туғиш сабабли иш ҳақи сақланмаган ҳолда аёлларга бериладиган қўшимча отпуска даври меҳнат отпускаси ҳисобига олинадиган муддатга киритилмайди.

Иш ҳақи сақланмаган ҳолда оилавий ва бошқа узрли сабабларга кўра, ишчи ва хизматчиларнинг аризасига мувофиқ, маъмурият берадиган қисқа муддатли (одатда икки ҳафтагача) отпуска стажидан чиқарилмайди.

Ходимга биринчи йил иш даврида отпуска ўн бир ой ишлаганидан сўнг берилса-да, лекин қуйидаги ҳолларда ишчи ва хизматчининг илтимосига кўра, отпуска узлуксиз иш стажи ўн бир ой ўтганлигидан қатъий назар берилади:

Аёлларга ҳомиладорлик ва туғиш отпускасидан олдин ёки бевосита ундан кейин;

Ўн саккиз ёшга тўлмаган ишчи ва хизматчига бир календарь ой муддатга;

Запасга бўшатилган ва ташкилий тартибда ишга юборилган ҳарбий хизматчиларга — 3 ой ишлагандан кейин;

Меҳнат стажидан қатъий назар мактаб ўқитувчилари, техникум ҳамда олий ўқув юртларининг профессор-ўқитувчиларига ёзги каникул даврида ва қонунда кўзда тутилган бошқа ҳолларда.

Бир корхона, муассаса, ташкилотдан бошқасига кўчирилган ишчи ва хизматчиларга шундан сўнг, ўн бир ой ишламасданоқ отпуска берилиши мумкин. Агар кўчирилишдан илгариги корхонада ўн бир ой ишламаган бўлса, ходимга отпуска у кўчирилгандан кейин жами ўн бир ой ишлаганда берилади. Бундай ҳолларда ходимга аввалги иш жойида фойдаланмаган отпуска учун пул компенсацияси олиш ёки отпускасини сақлаб қолиб, янги иш жойидан отпускага чиқишини танлаш ҳуқуқи берилади. Кўчирилишгача бўлган иш жойидан пул компенсацияси олинган бўлса, отпуска стажи бошқа иш жойига кўчган кунидан бошлаб янгидан ҳисобланади ва навбатдаги отпуска олиш ҳуқуқи ўн бир ойдан сўнг вужудга келади. Синов муддати давридаги иш ҳам меҳнат отпускаси стажига киритилади.

Тўлиқсиз иш куни ишлайдиган ишчи ва хизматчиларга ҳам умумий асосларда, ишлаётган вазифасига тегишли бўлган муддатга отпуска берилади. Иш кунининг тўлиқ бўлмаслиги меҳнат отпускаси муддатини қисқартиришга асос бўла олмайди ва у учун тўланадиган ҳақи миқдорига таъсир қилади. Ахлоқ тузатиш ишини ўташ муддати отпуска стажига киритилмайди. Мавжуд отпуска стажи бундай ҳолда тўхтайди ва ахлоқ тузатиш иши ўтаб бўлингандан сўнг давом этади.

Қонун ҳар йилги отпускага қўшимча отпускалар берилишини назарда тутади. Бундай отпускалар: меҳнат шароити зарарли юмушларда ишлаб турган ишчи ва хизматчиларга, махсус рўйхатда кўрсатилган вазифаларда ва ишлаб чиқариш тармоқларида ишловчи ишчиларга олти иш кунидан 36 иш кунигача. Иш куни нормалланмаган ходимларга 6—12 иш кунигача; узоқ Шимол районларида, ва шунингдек унга тенглаштирилган жойларда ишлаб турган ишчи-хизматчиларга ва қонунда кўзда тутилган бошқа ҳолларда берилади.

Давлат ёки жамоат вазифаларини бажарганлик учун мукофот тарзида бериладиган қўшимча отпускалар вояга етмаганлар тарбиячиларига, жамоат тартибини сақловчи халқ дружиначиларига, кўнгилли ўт ўчириш аъзоларига уларнинг иш жойидан берилиши мумкин.

Донорларга қон топширишнинг эртасига дам олиш учун берилган кундан фойдаланмаган бўлса, буни отпускага қўшиб олиши мумкин.

Қуйидаги ходимларга: вояга етмаганлар; ишчи-ёшлар мактаби ўқувчиларига ўқувчиларнинг хоҳишига мувофиқ уларнинг отпускаси имтиҳон даврига тўғрилаб берилиши мумкин.

Олий ўқув юртлари ва техникумларнинг ўқитувчи ҳамда профессорларига отпуска ёз вақтларида берилади.

Йиллик ёки қўшимча отпускалар даврида ишчи, хизматчи меҳнат қобилиятини вақтинча йўқотган ёки давлат ё жамоат вазифаларини бажаришга жалб қилинган тақдирда, шунингдек, қонунда кўзда тутилган бошқа ҳолларда отпуска муддати узайтирилиши ёки бошқа вақтга кўчирилиши лозим.

Амалда янги меҳнат қонунлари ишчи ва хизматчиларга отпускадан реал фойдаланиш учун имконият туғдиради ва уни пул компенсацияси билан алмаштириш тақиқланади. Отпускадан фойдаланмаган ишчи, хизматчига фақат ишдан бўшаш ҳолларидагина пул компенсация тўланади.

Отпуска ҳар йили бериб борилиши лозим. Уни маъмурият томонидан келаси йилга кўчириш одатда таъқиқланади. Жорий йилда ишлаб чиқариш характери сабабларига кўра ишчи ёки хизматчига отпуска бериш мумкин бўлмай қолган ҳоллардагина, уни ходимнинг розилиги ва касаба союзи фабрика, завод маҳаллий комитети билан келишиб, келгуси йилгисига қўшиб берилиши мумкин.

Икки йилликдан кўп отпускани бирга қўшиб беришга йўл қўйилмайди. Ўн саккиз ёшга тўлмаган шахсларга, шунингдек, зарарли меҳнат шароитларида ишлаётганларга бериладиган қўшимча отпускаларнинг икки йиллигини қўшиш таъқиқланади.

К. МУҲАММАДАМИНОВ,
юрист.

«Ором»— Бутуниттифоқ фестивали ғолиби

Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институти қошидаги «Ором» рақс ансамбли коллективи Белоруссиянинг Горки шаҳарчасида бўлиб ўтган бадиий ҳаваскорлик коллективларининг Бутуниттифоқ фестивалида муваффақиятли қатнашиб, биринчи ўринни эгаллади.

Ҳамшаҳарларимиз бу фестивалда юзга яқин ҳаваскорлик коллективларини ортда қолдириб. Бутуниттифоқ фестивали ғолиби бўлишди.

—«Ором»нинг довруғини ёйишда М. Бобоқулова, М. Муҳамедова, М. Авазматова, Н. Бласенко, З. Нуржонова, Н. Ли каби раққоса студентларимизнинг ҳиссаси катта бўлмоқда,— дейди ансамблнинг бадиий раҳбари Нодира Шихбалова.— Улар ўзларининг жозибали рақслари билан томошабинларнинг олқишига сазовор бўлишяпти.

«Ором» ансамбли раққосалари олий ўқув юртида аъло ўқиш билан бирга, республикамиздаги бир қатор колхоз ва совхоз меҳнаткашлари, завод-фабрика ишчилари ҳузурида бўлиб, мазмунли концертлари билан уларни хушнуд этмоқдалар.

С. САЙДАЛИЕВ.

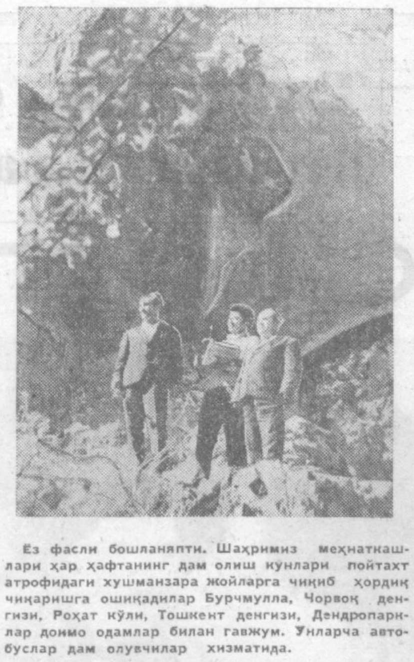

Ёз фасли бошланяпти. Шаҳримиз меҳнаткашлари ҳар ҳафтанинг дам олиш кунлари пойтахт атрофидаги хушманзара жойларга чиқиб ҳордиқ чиқаришга ошиқадилар Бурчмулла, Чорвоқ денгизи, Роҳат кўли, Тошкент денгизи, Дендропарклар доимо одамлар билан гавжум. Уларча автобуслар дам олувчилар хизматида.

СУРАТДА: Бўстонлиқ манзарасининг бир кўриниши.

Спорт

ТОШКЕНТДА БОШЛАНАДИ

СССР халқлари VI спартакиадаси Ўзбекистон пойтахтида бошланади. 1975 йил март ойида бу ерда шу йирик мусобақаларнинг биринчи турнири ўтказилади. Тошкентда боксчилар учрашишади.

Республика спорт ташкилотлари спартакиаданинг ана шу ва бошқа мусобақаларига тайёргарликни бошлаб юбордилар. Спартакиада мусобақалари Москвада, Ленинградда, барча иттифоқдош республикаларнинг пойтахтларида ўтади.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги физкультура ва спорт Комитетида махсус штаб тузилди. (ЎзТАГ).

Саёҳат— роҳат

Болтиқ бўйи таассуротлари

Пойтахтимизнинг «Юлдузлар сўнмайди» шон-шуҳрат жанговар клубида Улуғ Ватан уруши ветеранлари тез-тез меҳмон бўлиб туришади. Клуб аъзолари Улуғ Ватан уруши қатнашчилари билан хат орқали алоқа боғлаб туришади.

Шаҳримиздаги уруш ветеранларидан 23 киши «Ўзбекистон» поезди билан Тошкент—Москва — Рига маршрутлари бўйлаб саёҳатда бўлдилар. Уларни Рига шаҳар меҳнаткашлари, мактаб ўқувчилари вокзал олди майдонида гулдасталар билан кутиб олишди. Шундан сўнг, улар Болтиқ бўйи республикаси ҳарбий комиссариати, шунингдек, Рига шаҳар партия комитетида бўлдилар.

Ветеранлар саёҳат давомида Ригадаги 13-ўрта мактаб ўқувчилари ҳузурида бўлдилар. Ўзбекистонлик меҳмонлар мактаб ўқувчиларига Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг 50 йиллигига қандай тайёргарлик олиб борилаётганлиги ҳақида ҳикоя қилиб беришди. Серқуёш Ўзбекистонимиздан олиб борилган турли хил совға саломларни топширишди.

Ўзбек ветеран жангчилари ригалик қуролдош дўстлари оилаларида ва иш жойларида бўлиб, жанг хотираларини эсладилар. Шаҳарнинг диққатга сазовор жойларида бўлиб, завод ва корхоналарда ишчилар билан учрашдилар.

Ленин номли республика пионерлар ва ўқувчилар саройи қошидаги миллий халқ чолғу ансамбли Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси юбилейига бағишлаб катта концерт программаси тайёрламоқда.

Суратда: ансамбль янги куй ижро қиляпти.

М. Нуриддинов
фотолари.

ДОВЮРАКЛАР

Дружиначилар ҳақида ҳикоялар

Энг яхши дружиначилар ҳақида гап боргудек бўлса, Куйбишев районида А. Алискеров, Х. Мирзакаримов номини фахр билан тилга олишади. Чиндан ҳам, улар милиция ходимларига яқиндан ёрдам бериб, кўпчилик олқишига сазовор бўлишяпти.

Яқинда бу довюрак дружиначиларнинг кўмагида Ж. Усмонов Н. Раҳматуллаевани ҳақорат қилаётганида қўлга туширилди. Усмонов аввал ҳам спиртли ичимликни мунтазам истеъмол қилиб, жамоат тартибини бузганлиги сабабли, ўн беш суткага қамалиб чиққан эди. Шунга қарамасдан, у ичкиликни давом эттирди. Ишлаш ва жамият учун бирор фойда келтиришга ҳаракат қилмади. Аксинча, безорилигини янада авж олдирди. Бу сафар ҳам у бегуноҳ аёлнинг йўлини тўсиб, юзига тарсаки тортиб юборди. Довюраклар уни қўлга тушириб, ишини Куйбишев район халқ судига оширдилар...

Ю. Исаев ҳам дилозорлик ва ичкиликбозликда Усмоновдан қолишмайдиганлардан бўлиб чиқди. У кундузи маст ҳолда «Восход» кафеси ёнида оёқ устида аранг турарди. Лекин шундай бўлишига қарамасдан, ўтган-кетганларни бекордан-бекорга ҳақорат қиларди. Дружиначи А. Алискеров билан Куйбишев район ички ишлар бўлими милиционери Б. Расулов уни тегишли ерга топширишди.

И. Клименков ҳам илгари майда безорилиги учун қамалиб чиққан эди. Бироқ бу дилозор ҳар куни кўчада ичиб келиб онасига тинчлик бермади. Ороми бузилган қўни-қўшнилар унинг қилмишларидан зада бўлишди. Милицияга хабар беришди. Милиция капитани И. Саматов билан кўнгилли дружиначи К. Тожанов уни қўлга олиб, ишини судга беришди. Безорилар қилмишларига яраша жазо олишди.

Р. РАИМБЕКОВ,
Куйбишев район ички ишлар бўлими милиция майори.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

Реклама ва эълонлар

ҲУРМАТЛИ ХОТИН-ҚИЗЛАР!

ҚИШКИ БУЮМЛАРИНИ АСРАБ ҚЎЙИШДАН ОЛДИН, УЛАРНИ ТОЗАЛАШ КЕРАК
БУ ИШДА СИЗГА „ХИМЧИСТКА" ФАБРИКАСИ ЁРДАМ БЕРАДИ

Моҳир усталар янги асбоблар ва химия воситалари билан кийимларингизни чангдан, лойдан ва мойли доғлардан тозалайди. Кийимларингизни тозалаб қўйишни кузгача қолдирманг: эскириб қолган доғлар қийин тозаланади. Бундан ташқари кузда фабрикада буюртмалар кўпаяди ва тозалаш даври узаяди. Ҳозир «Химчистка» 5—7 кун ичида костюм, табиий ва жерсига ўхшаш материаллардан тикилган пальтолар, турли хил пўстинлар, плашчлар жундан тайёрланган буюмлар болалар кийимлари ва бошқа буюмларни тозалаб беради.

«ХИМЧИСТКА»НИНГ ҚАБУЛ ПУНКТЛАРИ ШАҲАРНИНГ ҲАММА РАЙОНЛАРИДА МАВЖУД.

Бундан ташқари 24 соат ичида тозалаб берадиган тўртта ательенинг адресини маълум қиламиз; Западная кўчаси, 1-уй; Пионерская кўчаси (ҳаммом ёнида); Студентлар шаҳарчаси; 4-Турар жой шаҳарчаси (Лисунов кўчаси).

ҚАБУЛ ПУНКТЛАРИНИНГ АДРЕСИ:

ЛЕНИН РАЙОНИ:

Ленин кўчаси, 75-уй, соат 8.00 дан 20.00 гача (дам олиш кунисиз);
Кафанов кўчаси, 102-уй, соат 9.00 дан 18.00 гача (якшанба, душанбадан ташқари);
ЦУМ, соат 8.00 дан 20.00 гача (дам олиш кунисиз);
Стародубцев кўчаси, «Дом быта», соат 9.00 дан 18.00 гача (якшанба, душанбадан ташқари);
Олтинкўл кўчаси, соат 9.00 дан 18.00 гача (якшанба, душанбадан ташқари);

СОБИР РАҲИМОВ РАЙОНИ:

Ҳамза кўчаси, Ҳақиқат проезди, соат 8.00 дан 20.00 гача (дам олиш кунисиз);
«Қорақамиш» массиви, «Дом быта» соат 9.00 дан 18.00 гача (якшанба, душанбадан ташқари);
Студентлар шаҳарчаси, «Дом быта» соат 8.00 дан 20.00 гача (дам олиш кунисиз);

КУЙБИШЕВ РАЙОНИ:

Луначарск шоссеси, соат 8.00 дан 20.00 гача (дам олиш кунисиз);
Пушкин кўчаси, 77-уй, соат 9.00 дан 18.00 гача (якшанба, душанбадан ташқари);
Новомосковск кўчаси, 23-уй, соат 9.00 дан 18.00 гача (якшанба душанбадан ташқари);
Выкосоковольт кўчаси, «Дом быта» соат 8.00 дан 20.00 гача (дам олиш кунисиз);
Луначарск маркази, «Дом быта», соат 8.00 дан 20.00 гача (дам олиш кунисиз).

СЕРГЕЛИ РАЙОНИ:

Спутник шаҳарчаси, «Дом быта», соат 9.00 дан 18.00 гача (якшанба, душанбадан ташқари);
Сергели посёлкаси, «Дом быта», соат 12.00 дан 16.00 гача (якшанба, душанбадан ташқари);

КИРОВ РАЙОНИ:

Карамурд кўчаси, «Дом быта», соат 9.00 дан 18.00 гача (якшанба, душанбадан ташқари);
«Ц-5» квартали «Дом быта», соат 9.00 дан 18.00 гача (якшанба, душанбадан ташқари);
Турккўрғон кўчаси, 39-уй, «Дом быта», соат 8.00 дан 20.00 гача (дам олиш кунисиз);
«Юнусобод» массиви, сектор А—1, «Дом быта», соат 9.00 дан 18.00 гача (якшанба, душанбадан ташқари);

ЧИЛОНЗОР РАЙОНИ:

Гагарин кўчаси, 6-уй, соат 9.00 дан 20.00 гача (дам олиш кунисиз);
«Оқтепа» массиви, «Дом быта», соат 8.00 дан 20.00 гача (дам олиш кунисиз);
17-квартал, 52-уй, соат 9.00 дан 18.00 гача (якшанба, душанбадан ташқари);
«Мевазор» массиви, «Дом быта», соат 9.00 дан 18.00 гача (якшанба, душанбадан ташқари);
Муқимий кўчаси, «Дом быта», соат 9.00 дан 18.00 гача (якшанба, душанбадан ташқари);
11-квартал, 16-уй, соат 9.00 дан 18.00 гача (якшанба, душанбадан ташқари);
19-квартал, 32-уй, соат 9.00 дан 18.00 гача (якшанба, душанбадан ташқари);
26-квартал, «Москва» кафеси, соат 8.00 дан 20.00 гача (дам олиш кунисиз);
22-квартал, «Дом быта», соат 9.00 дан 18.00 гача (якшанба, душанбадан ташқари);
2-«Тез тозалаш» ательеси, Пионер кўчаси, соат 8.00 дан 20.00 гача (дам олиш кунисиз);

ФРУНЗЕ РАЙОНИ:

Ш. Руставели кўчаси, 132-уй, соат 9.00 дан 18.00 гача (якшанба, душанбадан ташқари);
Ш. Руставели кўчаси, 28-уй, соат 8.00 дан 20.00 гача (дам олиш кунисиз);
Ш. Руставели кўчаси, (бозор), соат 9.00 дан 18.00 гача (якшанба душанбадан ташқари);
Пединститут (ётоқхона), соат 9.00 дан 18.00 гача (якшанба, душанбадан ташқари);

ОКТЯБРЬ РАЙОНИ:

Олмазор кўчаси, 189-уй, соат 9.00 дан 18.00 гача (якшанба, душанбадан ташқари);
Уйғур кўчаси, соат 9.00 дан 18.00 гача (якшанба, душанбадан ташқари);
Усмон Юсупов кўчаси, «Дом быта», соат 10.00 дан 19.00 гача (якшанба, душанбадан ташқари);
Навоий кўчаси, «Дом быта», «Сервис», соат 9.00 дан 18.00 гача (якшанба, душанбадан ташқари);

ҲАМЗА РАЙОНИ:

«Комсомол 40 йиллиги» кўчаси, «Дом быта», соат 9.00 дан 18.00 гача (якшанба, душанбадан ташқари);
Уй қуриш комбинати кўчаси, «Дом быта», соат 9.00 дан 18.00 гача (якшанба, душанбадан ташқари);
«Октябрь 10 йиллиги» кўчаси, соат 9.00 дан 18.00 гача (якшанба, душанбадан ташқари);

ЁДДА ТУТИНГ! Кийимларни мунтазам равишда тозалаб туриш газламанинг структурасига, ранги ва мустаҳкамлигига таъсир қилмай, уларни янгилайди.

ИШОНАМИЗКИ, СИЗЛАР БИЗНИНГ ДОИМИЙ МИЖОЗЛАРИМИЗ БЎЛИБ ҚОЛАСИЗ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА —21 V да **Жизель**, 22 V да **Дон Карлос**, 23 V да **Севги ва қилич**.

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА— 21 V да **Мирзо Улуғбек**, 22 V да **Бой ила хизматчи**, 23 V да **Абу Райҳон Беруний**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 22 V да **Ужарлар**, 23 V да **Фарғона тонг отгунча**, 24 V да **Тоғ гўзали**.

Кино

21 МАЙДА
ҚИШКИ БИНОДА

Тергов тугади... Энди унутинг!— «ЎЗБЕКИСТОН», НАВОИЙ номли, «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК» (кечқурун).

Қизил бодрезак — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «МИР» (кечқурун), Ғ. ҒУЛОМ номли (19.00).

32 исмим бор эди — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда).

Пан Вокнинг тўйи — ҲАМЗА номли (кечқурун).

Бу кишига девор писандмас — С. РАҲИМОВ номли (кечқурун).

Севги анатомияси — Ғ. ҒУЛОМ номли (17.00, 20.30).

ЁЗГИ БИНОДА

Тергов тугади... Энди унутинг!— «ФЕСТИВАЛЬ».

22 МАЙДА
ҚИШКИ БИНОДА

Тергов тугади... Энди унутинг!— «ЎЗБЕКИСТОН», НАВОИЙ номли, «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Қизил бодрезак — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «МИР» (кундуз ва кечқурун), Ғ. ҒУЛОМ номли (11.00, 15.00, 19.00).

Бир киши ортиқ — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда).

«Главташкентстрой»нинг «Таштрансспецстрой» тресги коллективи трест ходими А. А. Ортиқовга онаси

Меҳри
ЙЎЛДОШЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент оқшоми 4 бет.
21 МАЙ, 1974 й.

ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ГОРКОМА КП УЗБЕКИСТАНА И ТАШГОРСОВЕТА

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000: ТОШКЕНТ, ГСП, ДЗЕРЖИНСКИЙ КЎЧАСИ, 15-УЙ.

Р—02485. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Нашр А—3116.

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор—33-02-49 дан 33.02.58 гача, Эълонлар бўлими—33.81-42.